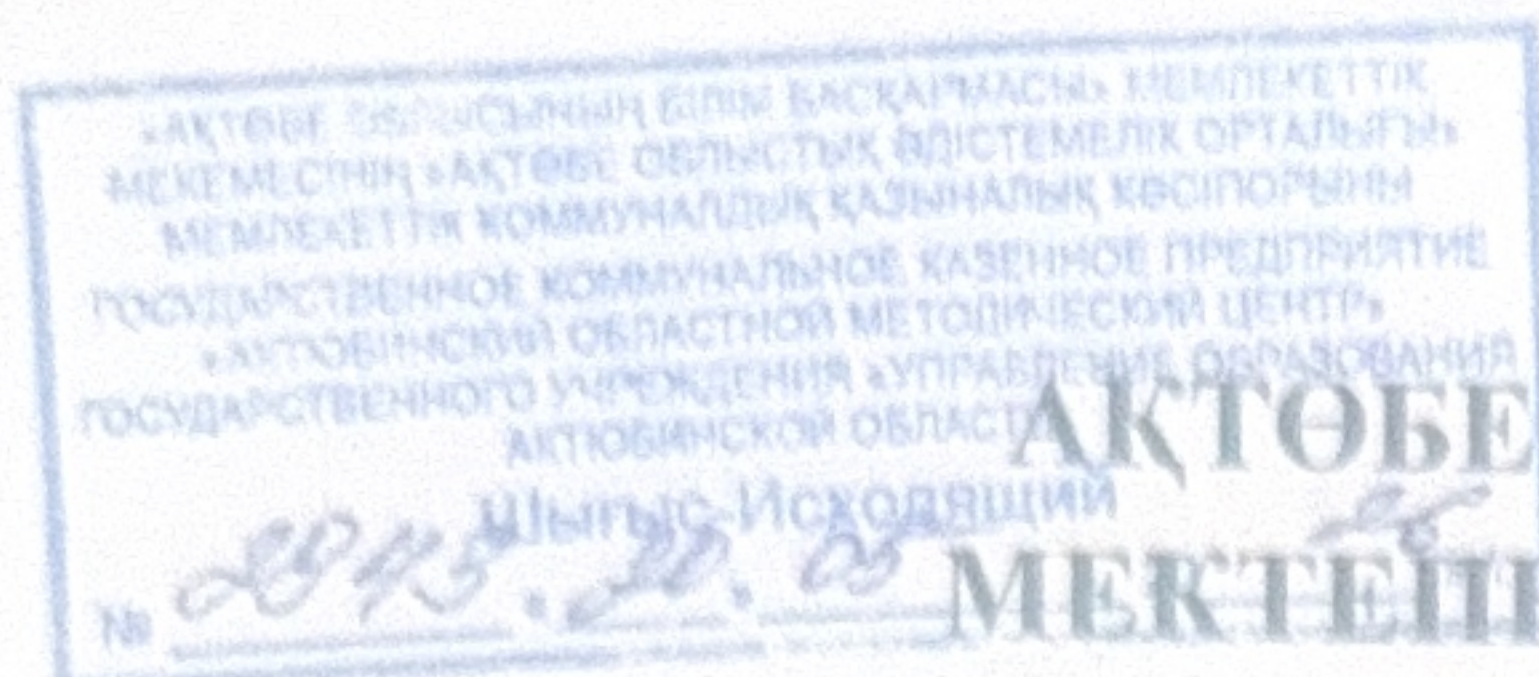

АКТӨБЕ ОБЛЫСТЫҚ ӘДІСТЕМЕЛІК ОРТАЛЫҒЫ
МЕКТЕПKE ДЕЙІНГІ ТӘРБИЕ МЕН ОҚЫТУ БӨЛІМІ
ӘДІСТЕМЕЛІК КЕҢЕС ОТЫРЫСЫНЫҢ

№ 5/3 ХАТТАМАСЫНАН ҮЗІНДІ

«20» мамыр, 2026 ж

Ақтөбе қаласы

Қатысушылар: А.А.Искендірова - мектепке дейінгі білім беру бөлімінің меңгерушісі және бөлім әдіскерлері

КҮН ТӘРТІБІНДЕ:

1. Бөлім бойынша **18.05 - 22.05.2026** жыл аралығында тапсырылған көмекші құралдарды қарау және баспаға ұсыну

ТЫҢДАЛДЫ:

Искендірова А.А. – бөлім меңгерушісі:

Бірінші сұрақ бойынша бөлім меңгерушісі сөз алып, бөлімге **18.05 - 22.05.2026** жыл аралығында тапсырылған көмекші құралдарды уақытылы баспаға ұсыну туралы және апта барысында электронды орта бөлім кеңесінде қаралып, оң пікір берілгендігі туралы айтып өтті.

Жолбаева Гулназ Еламанқызы, Ойыл ауданы «Балдырған» бөбекжай-бақшасының тәрбиешісі «Балалардың қабілеттерін дамытуда дәстүрден тыс жаңа технологияларды тиімді пайдалану» атты әдістемелік жинағы

Пікір берушілер: **А.А.Искендірова** - Ақтөбе облыстық әдістемелік орталығының бөлім меңгерушісі, п.ғ.м, **Ж.О.Жолмаханова** - Ақтөбе облыстық әдістемелік орталығының әдіскері.

Бөлім бойынша қабылданған оқу-әдістемелік құралдар баспаға уақытылы ұсынылсын.

Төраға:

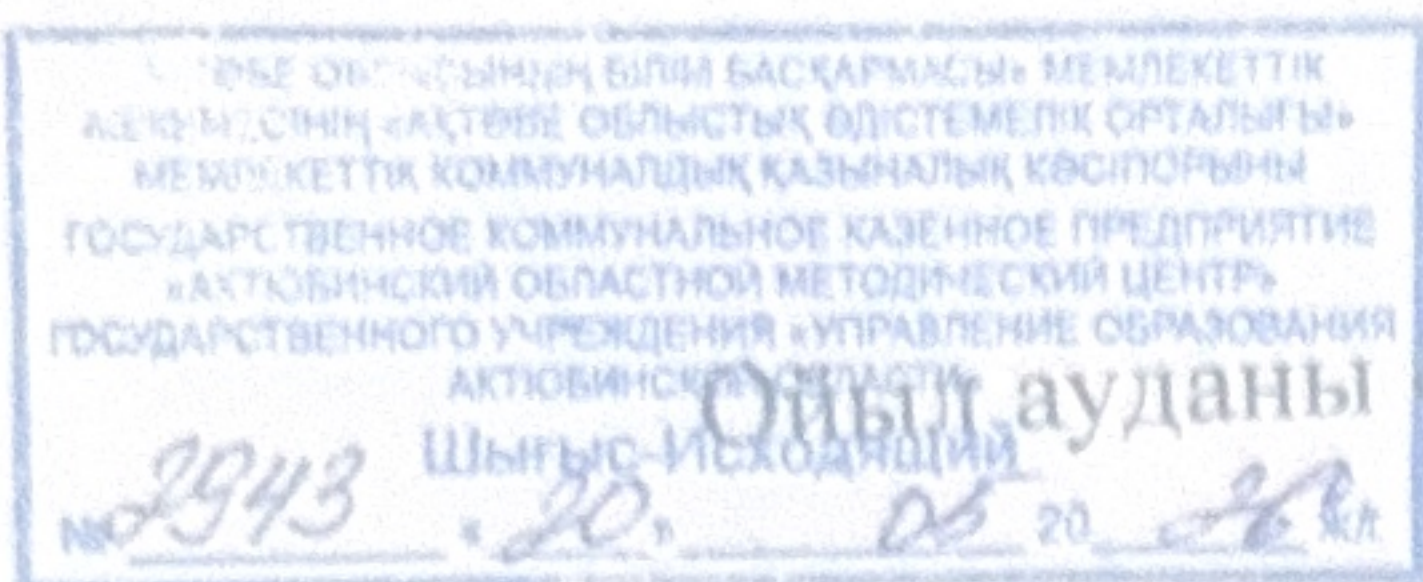
Хатшы:

А.А.Искендірова

Ж.О.Жолмаханова

А.А.Искендірова

Г.О. Жетмекова

Ойыл ауданы «Балдырған» бөбекжай-бақшасының тәрбиешісі
Жолбаева Гулназ Еламанқызының
**«БАЛАЛАРДЫҢ ҚАБІЛЕТТЕРІН ДАМУДА ДӘСТҮРДЕН ТЫС ЖАҢА
ТЕХНОЛОГИЯЛАРДЫ ТИІМДІ ПАЙДАЛАНУ»**
әдістемелік жинағына берілген

Пікір

«Балалардың қабілеттерін дамытуда дәстүрден тыс жаңа технологияларды тиімді пайдалану» тақырыбындағы оқу-әдістемелік құрал мектепке дейінгі білім беру саласындағы заманауи талаптарға негізделіп дайындалған мазмұнды әрі практикалық маңызы жоғары еңбек болып табылады. Әдістемелік құралда балалардың жан-жақты дамуына ықпал ететін инновациялық технологиялар, дамытушы ойындар, шығармашылық тапсырмалар мен тиімді әдіс-тәсілдер жүйелі түрде қамтылған.

Құралдың басты құндылығы – тәрбиешілердің күнделікті тәжірибесінде қолдануға ыңғайлы практикалық материалдардың мол берілуінде. Автор балалардың жас ерекшеліктерін ескере отырып, олардың танымдық белсенділігін, шығармашылық қабілеттерін, тілдік қарым-қатынасын және логикалық ойлауын дамытуға бағытталған жұмыс түрлерін тиімді ұсынған. Әсіресе ойын технологиялары, арт-терапия, мнемотехника, зерттеу әрекеттері мен дәстүрден тыс сурет салу әдістерінің қолданылуы балалардың қызығушылығын арттыруға және оқу-тәрбие үдерісін жандандыруға мүмкіндік береді.

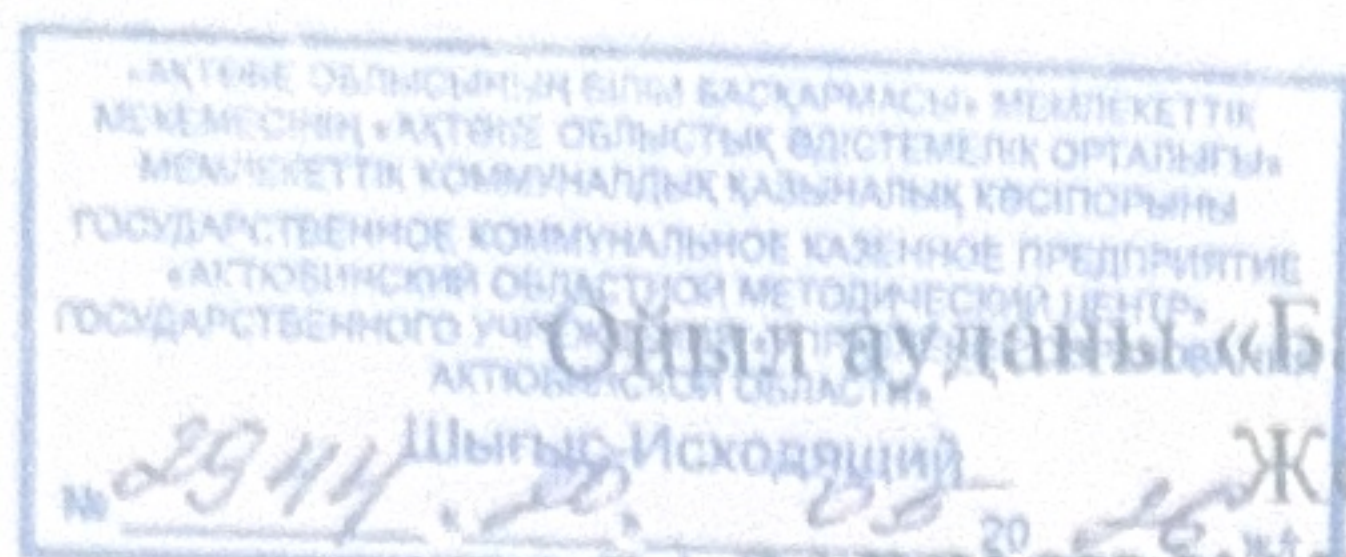
Әдістемелік құралда ұйымдастырылған оқу қызметтері мен іс-шаралардың мазмұны нақты әрі түсінікті берілген. Сонымен қатар ұсынылған әдістер тәрбиешінің шығармашылық ізденісін арттырып, инновациялық педагогикалық технологияларды тәжірибеде тиімді қолдануына бағыт береді. Құрал балалардың еркін ойлауына, қоршаған ортаны тануына, өз ойын ашық жеткізуіне және әлеуметтік ортаға бейімделуіне ықпал етеді.

Жалпы алғанда, бұл оқу-әдістемелік құрал мектепке дейінгі ұйым педагогтеріне арналған құнды әдістемелік көмекші құрал болып табылады. Еңбек тәрбиешілердің кәсіби шеберлігін жетілдіруге, оқу-тәрбие үдерісінің сапасын арттыруға және балалардың қабілеттерін тиімді дамытуға зор мүмкіндік береді.

Пікір беруші:

**Ақтөбе облыстық әдістемелік орталығының
бөлім меңгерушісі, п.ғ.м.**

А.Искендинова

Ойыл ауданы «Балдырған» бөбекжай-бақшасының тәрбиешісі
Жолбаева Гулназ Еламанқызының
«БАЛАЛАРДЫҢ ҚАБІЛЕТТЕРІН ДАМУДА ДӘСТҮРДЕН ТЫС ЖАҢА
ТЕХНОЛОГИЯЛАРДЫ ТИІМДІ ПАЙДАЛАНУ»
әдістемелік жинағына берілген

Пікір

«Балалардың қабілеттерін дамытуда дәстүрден тыс жаңа технологияларды тиімді пайдалану» тақырыбындағы оқу-әдістемелік құрал мектепке дейінгі білім беру ұйымдары педагогтеріне арналған өзекті әрі мазмұнды еңбектердің бірі болып табылады. Құралда қазіргі білім беру талаптарына сәйкес балалардың шығармашылық, танымдық, коммуникативтік және зерттеушілік қабілеттерін дамытуға бағытталған тиімді әдіс-тәсілдер мен инновациялық технологиялар жан-жақты қарастырылған.

Әдістемелік құралдың ерекшелігі – теориялық мәліметтер мен практикалық жұмыстардың өзара үйлесімді берілуінде. Автор дәстүрден тыс оқыту технологияларын балабақша тәжірибесінде қолданудың тиімді жолдарын нақты мысалдар арқылы көрсетіп, тәрбиешілердің кәсіби тәжірибесін жетілдіруге бағытталған маңызды ұсыныстар ұсынған. Құралда ұйымдастырылған оқу қызметтері, дамытушы ойындар, шығармашылық тапсырмалар, нейрожаттығулар, арт-терапия, ертегі терапиясы және интерактивті әдістер жүйелі түрде жинақталған. Бұл материалдар балалардың қызығушылығын арттырып қана қоймай, олардың ойлау қабілетін, қиялын, есте сақтауын және қарым-қатынас жасау дағдыларын дамытуға мүмкіндік береді.

Сонымен қатар әдістемелік құралда балалардың жас ерекшеліктері ескеріліп, оқу-тәрбие үдерісін қызықты әрі нәтижелі ұйымдастырудың тиімді жолдары ұсынылған. Ұсынылған әдістер мен ойын технологиялары тәрбиешілердің күнделікті тәжірибесінде қолдануға ыңғайлы әрі қолжетімді.

Жалпы алғанда, бұл оқу-әдістемелік құрал мектепке дейінгі ұйым тәрбиешілеріне әдістемелік көмек көрсететін, тәжірибелік маңызы жоғары, заманауи талаптарға толық жауап беретін құнды еңбек деп есептеймін.

Пікір беруші:

Ақтөбе облыстық әдістемелік орталығының
бөлім әдіскері

Ж.Жолмаханова

АҚТӨБЕ ОБЛЫСЫНЫҢ БІЛІМ БАСҚАРМАСЫ
АҚТӨБЕ ОБЛЫСТЫҚ ӘДІСТЕМЕЛІК ОРТАЛЫҒЫ

ӘДІСТЕМЕЛІК ҚҰРАЛ

**«БАЛАЛАРДЫҢ ҚАБІЛЕТТЕРІН ДАМУДА
ДӘСТҮРДЕН ТЫС ЖАҢА ТЕХНОЛОГИЯЛАРДЫ
ТИІМДІ ПАЙДАЛАНУ»**

Р.Сенғалиева, Г.Е.Жолбаева

**АҚТӨБЕ
2026**

АҚТӨБЕ ОБЛЫСЫНЫҢ БІЛІМ БАСҚАРМАСЫ
АҚТӨБЕ ОБЛЫСТЫҚ ӘДІСТЕМЕЛІК ОРТАЛЫҒЫ

«БАЛАЛАРДЫҢ ҚАБІЛЕТТЕРІН ДАМУДА ДӘСТҮРДЕН
ТЫС ЖАҢА ТЕХНОЛОГИЯЛАРДЫ ТІІМДІ ПАЙДАЛАҢУ»

«Ақтөбе облыстық
әдістемелік орталығы»
баспа бөлімі

АҚТӨБЕ - 2026

Ақтобе облыстық әдістемелік орталығы бөлімінің әдістемелік кеңесінде қарастырылып, баспаға ұсынылды

Құрастырушылар:

Р.Сенгалнева – Ойыл ауданы білім бөлімінің әдіскері

Г.Е.Жолбаева - Ойыл ауданы «Балдырған» бөбекжай-бақшасының тәрбиешісі, шеберхана жетекшісі

Шеберхана мүшелері:

Ж.Т. Мусина – Ойыл ауданы Қараой мектеп балабақшасы тәрбиешісі

Е.С. Токманбетова – «Балдәурен» бөбекжай-бақшасының тәрбиешісі

Г.М. Медина - Ойыл ауданы «Асанәлі» бөбекжай-бақшасының тәрбиешісі

Г.Ә.Жолбаева - Ойыл ауданы Қаракемер мектеп балабақшасының тәрбиешісі

Ш.С. Тайғужиева - Ойыл ауданы «Жолшы» бөбекжай-бақшасының тәрбиешісі

А.Д. Камбарова - Ойыл ауданы «Әсем» бөбекжай -бақшасының тәрбиешісі

А.Т.Дабылова - Ойыл ауданы «Балдырған» бөбекжай бақшасының тәрбиешісі

А.Б. Отеуова - Ойыл ауданы Жамбыл мектеп-балабақшасының тәрбиешісі

М.А.Ізтүрғанова – Ойыл ауданы Саға мектеп-балабақшасының тәрбиешісі

У.Ж.Оспанова – Ойыл ауданы «Екпетал» мектеп –балабақшасының тәрбиешісі

Т.Ж.Абиева - Ойыл ауданы «Балбөбек» бөбекжай бақшасының тәрбиешісі

П.М. Мұхитқызы - Ойыл ауданы Жаксыбайкөл негізгі мектебі жанындағы шағын орталық тәрбиешісі

А.С. Жолшарова - Ойыл ауданы Қарасу негізгі мектебі жанындағы шағын орталық тәрбиешісі

А.А.Бактыгереева - Ойыл ауданы Акшатау орта мектебі жанындағы шағын орталық тәрбиешісі

Пікір берушілер:

А.А. Искендірова, Ақтобе облысы әдістемелік орталығының бөлім басшысы, п.ғ.м

Ж.О.Жолмаханова, Ақтобе облысы әдістемелік орталығының бөлім әдіскері

Оқу-әдістемелік құрал «Балалардың қабілеттерін дамытуда дәстүрден тыс жана технологияларды тиімді пайдалану» тақырыбы аясында әзірленіп, мектепке дейінгі білім беру ұйымдарының тәрбиешілеріне, бөбекжай-балабақша педагогтеріне, әдіскерлерге және педагогикалық қауымдастыққа арналған. Құралда балалардың танымдық, шығармашылық, тілдік және коммуникативтік қабілеттерін дамытуға бағытталған дәстүрден тыс оқыту әдістері мен заманауи технологияларды тиімді қолдану жолдары камтылған. Сонымен қатар тәрбиелеу мен оқыту үдерісін қызықты әрі тәжірибеге бағыттап ұйымдастыруға, балалардың белсенділігін арттыруға және ерте жастан функционалдық дағдыларын қалыптастыруға әдістемелік қолдау көрсетіледі.

КІРІСПЕ

Қазіргі таңда мектепке дейінгі білім беру жүйесінде балалардың жан-жақты дамуына, олардың шығармашылық қабілеттерін ерте жастан қалыптастыруға және қызығушылығын арттыруға ерекше көңіл бөлінуде. Бала дамуының алғашқы кезеңі – оның болашақ тұлғалық қалыптасуының негізі болып саналатындықтан, тәрбиеші жұмысының мазмұны заман талабына сай жанашылдықпен, ізденіспен және тиімді технологиялармен ұштасуы қажет. Осы орайда дәстүрден тыс жаңа технологияларды қолдану – бөбекжай-балабақшадағы оқу-тәрбие үдерісінің сапасын арттырудың маңызды бағыттарының бірі болып табылады.

Балалардың қабілеттерін дамытуда заманауи технологияларды, ойын элементтерін, шығармашылық тапсырмаларды, интерактивті әдістерді және дамытушы ойындарды пайдалану баланың ойлау қабілетін, тіл байлығын, қиялын, есте сақтауын, ұсақ моторикасын және танымдық белсенділігін дамытуға мүмкіндік береді. Әсіресе мектепке дейінгі жастағы балалар үшін ойын арқылы оқыту, тәжірибе жасау, зерттеу әрекеттері мен визуалды материалдарды қолдану өте тиімді нәтиже береді.

Бұл оқу-әдістемелік құралда бөбекжай-балабақша тәрбиешілерінің тәжірибелік жұмыстары, ұйымдастырылған оқу қызметтері, түрлі тәрбиелік іс-шаралары, дамытушы және дидактикалық ойындары, сондай-ақ балалардың қабілеттерін дамытуға арналған тиімді әдіс-тәсілдері жинақталған. Құрал тәрбиешілердің күнделікті жұмысында қолдануға ыңғайлы практикалық материалдармен толықтырылған. Сонымен қатар балалардың жас ерекшеліктеріне сәйкес шығармашылық, танымдық, коммуникативтік және зерттеушілік қабілеттерін дамытуға бағытталған заманауи педагогикалық технологияларды тиімді қолдану жолдары ұсынылады.

Әдістемелік құрал тәрбиешінің оқу-тәрбие үдерісін қызықты әрі нәтижелі ұйымдастыруына, балалардың белсенділігін арттыруына, олардың өздігінен ойлауына, шығармашылық әрекетке бейімделуіне және қоршаған ортаны тануына әдістемелік қолдау көрсетеді.

Мақсаты

Әдістемелік құралдың негізгі мақсаты – бөбекжай-балабақша жағдайында балалардың танымдық, шығармашылық, тілдік және коммуникативтік қабілеттерін дамытуда дәстүрден тыс жаңа технологияларды тиімді қолдану жолдарын ұсыну арқылы тәрбиешілердің кәсіби тәжірибесін жетілдіру және оқу-тәрбие үдерісінің сапасын арттыруға ықпал ету.

Сонымен қатар балалардың қызығушылығын арттыратын ойын технологияларын, шығармашылық тапсырмаларды, интерактивті әдістерді және дамытушы жаттығуларды қолдану арқылы олардың еркін ойлауын, қиялын, белсенділігін және өмірлік дағдыларын қалыптастыру көзделеді.

Міндеттері

– Балалардың жас ерекшеліктеріне сәйкес қабілеттерін дамытуға бағытталған тиімді әдіс-тәсілдерді ұсыну.

- Дәстүрден тыс оқыту технологияларын оқу-тәрбие үдерісінде қолдану жолдарын көрсету.
- Балалардың шығармашылық, танымдық және зерттеушілік әрекеттерін дамытуға арналған ойындар мен тапсырмалар жүйесін жинақтау.
- Тәрбиешілердің тәжірибесінде қолданылатын дамытушы ойындардың тиімділігін арттыру.
- Балалардың тілдік қарым-қатынас жасау, өз ойын еркін жеткізу дағдыларын қалыптастыруға ықпал ету.
- Интерактивті әдістер арқылы балалардың қызығушылығын, белсенділігін және ойлау қабілетін дамыту.
- Балалардың ұсақ моторикасын, логикалық ойлауын және есте сақтау қабілеттерін жетілдіруге арналған жаттығулар ұсыну.
- Ойын арқылы оқыту негізінде балалардың әлеуметтік ортаға бейімделуін және топпен жұмыс жасау дағдыларын қалыптастыру.
- Тәрбиешілердің кәсіби ізденісін арттырып, инновациялық педагогикалық тәжірибелерді тиімді пайдалануға бағыт беру.

Күтілетін нәтиже

Әдістемелік құралды пайдалану нәтижесінде тәрбиешілер оқу-тәрбие үдерісінде дәстүрден тыс жаңа технологияларды тиімді қолдану дағдыларын меңгереді және балалардың қабілеттерін жан-жақты дамытуға бағытталған жұмыс түрлерін жүйелі ұйымдастыра алады.

Балалар ойын, шығармашылық тапсырмалар және тәжірибелік әрекеттер арқылы көршілерімен ортаны танып, өз ойларын еркін жеткізуге, ізденуге және белсенді әрекет жасауға дағдыланады. Сонымен қатар олардың танымдық қызығушылығы артып, есте сақтау, логикалық ойлау, қиялдау, салыстыру және қорытынды жасау қабілеттері дамиды.

Балалардың коммуникативтік дағдылары жетіліп, топпен жұмыс жасау, бір-бірімен қарым-қатынас орнату, өз пікірін білдіру мәдениеті қалыптасады. Дамытушы ойындар мен шығармашылық жұмыстар арқылы олардың ұсақ моторикасы, эстетикалық талғамы және шығармашылық белсенділігі артады.

Сондай-ақ балалардың ақпаратты қабылдау, түсіну және қолдану дағдылары жетіліп, мектепке дейінгі білім беру кезеңінде функционалдық дағдылары қалыптасады. Тәрбиешілер оқу қызметтерін қызықты әрі нәтижелі ұйымдастыруға мүмкіндік алып, инновациялық технологияларды тәжірибеде тиімді қолдану арқылы кәсіби шеберліктерін жетілдіреді.

Қолданылатын әдіс-тәсілдер мен технологиялар

Әдістемелік құралда балалардың қабілеттерін дамытуға бағытталған белсенді және дамытушы оқыту технологиялары ұсынылады. Оқу қызметтері барысында ойын технологиясы, шығармашылық тапсырмалар, дамыта оқыту технологиясы, денсаулық сақтау технологиясы, ақпараттық-коммуникациялық технологиялар, мнемотехника, күм терапиясы, ертегі терапиясы, арт-терапия, ТРИЗ элементтері, зерттеу және тәжірибе жасау әдістері тиімді қолданылады.

Сонымен қатар балалардың қызығушылығын арттыру мақсатында дидактикалық ойындар, рөлдік ойындар, саусақ ойындары, қимылды ойындар,

логикалық тапсырмалар, нейрожаттығулар және интерактивті әдістер кеңінен пайдаланылады. Балалардың шығармашылық қабілеттерін дамытуда сурет салудың дәстүрден тыс түрлері (саусақпен сурет салу, жіппен сурет салу, бастырмалау әдісі, құммен сурет салу), жапсыру, құрастыру, тәжірибелік жұмыстар және музыкалық-ырғақтық жаттығулар ұйымдастырылады.

Оқу-тәрбие үдерісінде бақылау, мадақтау, рефлексия, кері байланыс, бақылау карталары және жетістік мониторингі арқылы балалардың даму деңгейі бағаланып, олардың жеке қабілеттерін жетілдіруге бағытталған жұмыстар жүргізіледі.

Шеберхананың өзіне тән ерекшеліктері бар. Бір жағынан-ойында ойнадық әрекет негізге алынған, оның көмегімен жеке тұлғаның белгілі бір сапалары, зейін, байқағыштық, ес, ойлау, ізденімпаздық белсенділік қалыптасады.

Бұл бағыттағы жұмыстың басты мақсаты — баланың шығармашылық белсенділігін ояту арқылы оның интеллектуалдық және эстетикалық дамуын қамтамасыз ету. Осы мақсатқа жету үшін шеберхана аясында мынадай міндеттер жүзеге асырылады:

Балаларды заттардың қасиеттерімен, түстердің үйлесімімен, түрлі материалдардың (қағаз, мата, саз, табиғи материалдар, дәстүрден тыс құралдар) ерекшеліктерімен таныстыру.

Қиялды, көркемдік талғамды, кеңістіктік ойлауды және эстетикалық қабылдауды қалыптастыру.

Жұмысты аяғына дейін жеткізуге, ұқыптылыққа, төзімділікке және ұжымда бірлесіп жұмыс істеуге баулу.

Шеберхана жұмысында дәстүрден тыс әдіс-тәсілдерге (мысалы, кляксография, құммен сурет салу, граттаж, батик элементтері) басымдық беріледі. Бұл әдістер баланың «сурет сала алмаймын» деген үрейін сейілтеді. Өйткені, дәстүрден тыс әдісте нәтиже әрқашан ерекше және қызықты болып шығады. Бұл баланы жаңа жетістіктерге ынталандырады.

мектеп жасына дейінгі балалардың шығармашылық қабілеттерін дамыту шеберханасы — бұл жай ғана үйірме немесе сабақ емес, бұл баланың жан-жақты жетілуіне бағытталған жүйелі педагогикалық үдеріс. Тәрбиешінің міндеті — баланы жетектеп қана қоймай, оның қасында серіктес болып, оның әрбір идеясын құрметтеу. Егер біз бүгін баланың қиялына қанат бітіріп, оны шығармашылыққа баулысак, ертең оның кез келген өмірлік мәселені шешуге қауқарлы, еркін тұлға болып өсетініне сенімді бола аламыз. Шығармашылық арқылы бала әлемді таниды, ал әлем баланы таниды.

ТҮСІНІК ХАТ

Шығармашылық – бұл баланың өзін – өзі тануға, алға ұмтылуға, жаңашылдығын ізденуге апаратын жол. Қоршаған қоғамға бейімделу және дұрыс жол табу үшін адам дұрыс ой түйіп,өздігінен сапалы, дәлелді шешімдер қабылдай білуге үйренуі қажет. Адам бойындағы қабілеттерін дамытып, олардың өшуіне жол бермеу, оның рухани күшін нығайтып, өмірден өз орнын табуға көмектеседі. Ойткені адам туынды ғана емес, жаратушы да. Баланың шығармашылық қабілеттерін дамытудың жолдары, құралдарын анықтау психология мен педагогика ғылымдарына өте ертеден жергілігі келеді. Шығармашылық әлемдік мәдениеттің барлық дәуіріндегі ойшылдардың назарына болғандығын байқауға болады. Бұл әрекеттер өзінің логикалық шегіне жеткен деп айтуға болмайды. Сондықтан, шығармашылық педагогикасының негізгі саксаты – бүгінгі күнгі талаптарынан туындаған, озық қоғамға лайықты жаңа сана, рухани сапа қалыптастыру және тың жолдар мен соны шешімдер іздестіру болып табылады. Мектепке дейінгі тәрбие мен білім беру жүйесінде баланың шығармашылық дағдыларын қалыптастырудың максаты:

- мектеп жасына дейінгі балалардың сезімдік –эмоционалдық ортасы мен эстетикалық талғамын қалыптастыру, шығармашылық ойлау мәдениеті мен елестетуін дамыту.

Әдіс тәсілдері: сурет салу; мүсіндеу; жапсыру;

Ерте және мектеп жасына дейінгі балалармен жұмыс істейтін педагогтарға қойылатын жалпы талаптар:

- эстетикалық талғамы бар, оны балаларға қабілетті;
- педагогикалық процесті Қазақстан Республикасы халықтарының этномәдени негізінде құрады;

- өзінің шығармашылық қабілетін қандай да бір іс – әрекет аясында көрсетеді;

- әр баланың шығармашылық әлеуетін оның өсуі үшін пайдаланады.

Отбасы тәрбиесін ұйымдастыруға қойылатын жалпы талаптар:

- баланың өзінің шығармашылық ойын еркін білдіруге мүмкіндік беру;

- баланы нәтижелі, бейнелеу іс – әрекеттеріне жағдай жасау;

- баланың қызығушылығын, бейімделігін зерттеу және оларды дамытуға ынталандыру;

- табиғат құбылыстарын бақылау, эстетикалық талғамы мен өнер туындыларына қызығушылығын тәрбиелеу;

- қазақ және басқа да халықтардың әдеби, музыкалық және халық ауыз әдебиеті шығармаларын тындау;

- жетістікке жету жағдайын жасау; баланың қабілеті мен бейімін зерттей отырып, шығармашылық өсуі үшін мүмкіндіктер жасау.

МЕКТЕП ЖАСЫНА ДЕЙІНГІ БАЛАЛАРДЫҢ ШЫҒАРМАШЫЛЫҚ ҚАБІЛЕТТЕРІН ДАМУЫ

**Жолбаева Гулназ Еламановна,
Ойыл ауданы «Балдырған» бобекжай-бақшасының тәрбиешісі,
шеберхана жетекшісі**

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту – баланың жан-жақты дамуының алғашқы баспалдағы. Қазіргі таңда білім беру жүйесінде балалардың шығармашылық қабілетін, танымдық белсенділігін және ойлау дағдыларын дамытуда дәстүрден тыс жаңа технологияларды қолданудың маңызы зор. Заманауи технологиялар балалардың қызығушылығын арттырып қана қоймай, олардың өздігінен ізденуіне, тәжірибе жасауына және қоршаған ортаны тереңірек тануына мүмкіндік береді.

Мектеп жасына дейінгі балалар үшін ойын – негізгі әрекет түрі. Сондықтан ұйымдастырылған іс-әрекет барысында ойын технологияларын, тәжірибе жұмыстарын, нейрожаттығуларды, ақпараттық-коммуникациялық технологияларды және шығармашылық әдістерді тиімді пайдалану балалардың дамуына оң әсер етеді.

Дәстүрден тыс технологиялардың маңызы

Дәстүрден тыс технологиялар баланың:

- шығармашылық қабілетін;
- қиялын;
- ұсақ қол моторикасын;
- сөйлеу тілін;
- ойлау және есте сақтау қабілетін;
- танымдық қызығушылығын дамытады.

Сонымен қатар бала өз ойын еркін жеткізуге, қорытынды жасауға және топпен жұмыс жасауға үйренеді.

Тиімді қолданылатын жаңа технология түрлері

1. Эксперименттік жұмыстар

Тәжірибе жасау арқылы балалар судың, ауаның, тұздың, құмның және түрлі материалдардың қасиеттерін зерттейді. Мысалы:

- суға сурет қалқыту;
- жасанды қар жасау;
- түрлі түсті тәжірибелер;
- жарық жандыру тәжірибелері.

Мұндай жұмыстар балалардың зерттеушілік қабілетін дамытып, себеп-салдар байланысын түсінуге үйретеді.

2. Пейрожаттығулар

Пейрожаттығулар – баланың ми қызметін белсендіретін тиімді әдіс. Қос қолмен сурет салу, бағыт бойынша қозғалу, қысқы қимыл жаттығулары балалардың зейінін, есте сақтауын және қимыл үйлесімділігін дамытады.

3. Құм және тұз терапиясы

Құмға және тұзға сурет салу – балалардың эмоциялық көңіл күйін реттеп, шығармашылық қабілетін дамытатын әдіс. Бұл жұмыстар барысында бала еркін әрекет жасап, өз қиялын бейнелей алады.

4. Жасанды интеллект және цифрлық технологиялар

Қазіргі кезде балалардың қызығушылығын арттыруда цифрлық технологиялардың орны ерекше. Балалардың салған суреттерін арнайы бағдарламалар арқылы «жандандыру» олардың таңданысын туғызып, шығармашылыққа деген ынтасын күшейтеді. Сонымен қатар интерактивті ойындар мен мультимедиялық технологиялар оқу іс-әрекетін қызықты әрі тиімді етеді.

Тәрбиеші жаңа технологияларды қолдану барысында:

- баланың жас ерекшелігін ескеруі;
- қауіпсіздік ережесін сақтауы;
- әр баланың қызығушылығына көңіл бөлуі;
- мадақтау және қолдау көрсетуі қажет.

Баланың жетістігін бағалап, өз ойын еркін айтуына жағдай жасау – тәрбиешінің басты міндеттерінің бірі.

Қорытынды

Қорыта айтқанда, мектеп жасына дейінгі балалардың қабілеттерін дамытуда дәстүрден тыс жаңа технологияларды тиімді пайдалану – заман талабы. Мұндай әдістер балалардың қызығушылығын арттырып, шығармашылық және танымдық қабілеттерінің дамуына ықпал етеді. Тәжірибе, ойын, нейрожаттығу және цифрлық технологияларды жүйелі қолдану арқылы балалардың жан-жақты дамуына қол жеткізуге болады.

ЦИФРЛЫҚ ДӘУІРДЕГІ ТӘРБИЕШІ ТЕХНОЛОГИЯ МЕН ТӘРБИЕНІҢ ҮНДЕСТІГІ

**Мусина Жазира Темірбаевна,
Ойыл ауданы Қараой мектеп балабақшасы тәрбиешісі**

Мақсаты: -Балалардың танымдық қызығушылығын арттыру, қарапайым тәжірибелер арқылы ғылымға баулу, дәстүрлі ойын мен заманауи цифрлық технологияны үйлестіре отырып, шығармашылық қабілеттерін дамыту.

- Балалардың қоршаған орта туралы білімдерін кеңейту.
- Зерттеушілік, бақылаушылық қабілеттерін дамыту.
- Ұжымдық жұмысқа баулу.
- Қауіпсіздік ережелерін сақтау мәдениетін қалыптастыру.

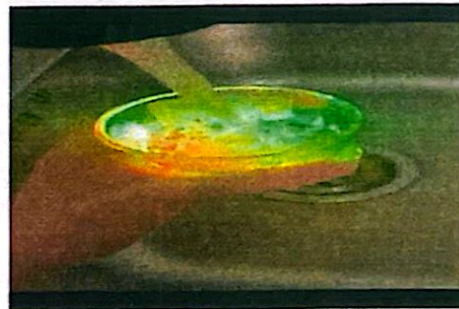
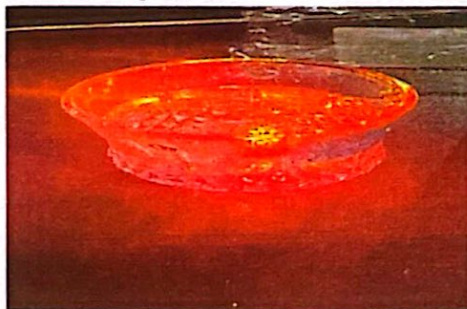
Қажетті материалдар:

-Қарапайым зертханалық құралдар (шыны ыдыс, су, пластик ыдыстар, қасықтар, бояулар)

Кіріспе:

Қазіргі таңда біз цифрлық технология қарыштап дамыған заманда өмір сүріп жатырмыз. Бала дүниеге келген сәттен бастап-ақ телефон, планшет экран әлемімен етене таныс. Осындай кезеңде тәрбиешінің рөлі бұрынғыдан да маңызды бола түсуде.

1 - тапсырма: «Сиқырлы стакан»

Ойынның мақсаты: Балаларға су мен жарықтың байланысын қарапайым тәжірибе арқылы көрсету, қызығушылығын арттыру және бақылау жасауға үйрету.

Суга күйганда шамның жанатынын бакылау аркылы балалардың ойлауын, кызыгушылыгын дамыту. Заманауи технологияга балалардың кызыгушылыгын арттыру.

Ойынның шарты: Стаканга су күйганда ол түрлі түске еніп, жаркырайды. Бұл жарықтың су мен шыны аркылы сынуынан пайда болатын құбылыс.

Балалар ғылымның қарапайым заттардан басталатынын байқайды.

2 тапсырма: «Жанданып кеткен сурет»

Мақсаты: Балаларға судың қасиетін таныстыру, суреттің су бетіне қалқып шығуын бакылау аркылы кызыгушылыгын арттыру және ұқыптылықка үйрету.

«Судың қасиетін тәжірибе аркылы танып, балалардың бакылау және ойлау қабілетін дамыту.»

Балаларды тәжірибе жасау аркылы судың қасиеттерімен таныстыру, қасыққа салынған суреттің су бетіне қалқып шығуын бакылау аркылы танымдық кызыгушылыгын арттыру. Балалардың бакылау, салыстыру, қорытынды жасау дағдыларын дамыту, ұсақ қол моторикасын жетілдіру, ұқыптылықка және қауіпсіздік ережесін сақтауға тәрбиелеу. Балалардың қиялын, шығармашылық қабілетін дамыту.

Ойынның шарты:

Балалар қасықтың бетіне маркермен қарапайым сурет салады. Дайын болған суретті жайлап суы бар ыдысқа батырады. Су ішінде суреттің қасықтан ажырап, су бетіне қалқып шыққанын бакылайды. Тәжірибе кезінде балалар суды төкпей, қасықты абайлап ұстау керек. Қай баланың суреті әдемі әрі дұрыс қалқып шықса, сол бала мадақталады. Бұл тәжірибе балалардың кызыгушылығы мен логикалық ойлауын дамытады.

3 - тапсырма: «Тірілген жануарлар»

Мақсаты: Балалардың жануарлар туралы білімдерін кеңейту. Балалардың шығармашылық қабілеттерін дамыту, өздері салған суреттерді заманауи технология аркылы жандандыруға кызыгушылықтарын арттыру. ЖИ бағдарламасы көмегімен суретті қозғалысқа келтіру аркылы балалардың қиялын, танымдық белсенділігін, бакылау және эстетикалық қабылдау дағдыларын дамыту. Цифрлық технологияны қауіпсіз әрі тиімді қолдануға үйрету, өз еңбегінің нәтижесін көріп қуана білуге тәрбиелеу.

Ойынның шарты:

Құралдар: Дайын жануар суреті, бояулар, телефон немесе, ЖИ қосымшасын пайдалану.

Балалар алдымен қағазға өз қиялындағы суретті салады (жануар, гүл, кейіпкер т.б.). Дайын суреттер тәрбиешінің көмегімен ЖИ бағдарламасына енгізіледі. Бағдарлама аркылы суреттер қозғалысқа келтіріледі. Балалар өз суретінің қалай «тіріліп», қимылдағанын бакылайды және суреті туралы қысқаша әңгімелейді.

Ойын барысында балалар бір-бірінің жұмысына құрметпен қарап, құрылғыларды ұқыпты қолдану ережесін сақтауы керек.

Балалар бояған жануар суретін цифрлық технология көмегімен қозғалып, жанданады. Бұл технология мен тәрбиенің үйлесімін көрсетеу.

Қорытынды: Бүгінгі іс-әрекет барысында балалар тәжірибе жасап, цифрлық технологияны пайдалы мақсатта қолдануды үйренді. Тәрбиеші – баланы болашаққа бағыттаушы тұлға. Балаларды мақтау, мадақтау.

БАЛАЛАРДЫҢ ДАМУЫНДА ДӘСТҮРДЕН ТЫС ТЕХНОЛОГИЯЛАРДЫ ТИІМДІ ПАЙДАЛАНУ

Жолбаева Гүлдана Әбутәліпқызы

Ойыл ауданы Қаракемер мектеп балабақшасының тәрбиешісі

Ұйымдастырылған оқу іс-әрекетінің мақсаты:

- Балалардың шығармашылық қабілеттерін дамыту;
- Ұсақ қол моторикасын жетілдіру;
- Дәстүрден тыс сурет салу технологияларымен таныстыру;
- Эстетикалық талғамын қалыптастыру.

Қолданылатын дәстүрден тыс технологиялар:

1. Алақанмен сурет салу
2. Жіпмен сурет салу
3. Саусақпен сурет салу
4. Губкамен сурет салу

Көрнекіліктер мен құрал-жабдықтар:

- Аккағаз;
- Гуашь бояулары;
- Губкалар;
- Жіптер;
- Сүлгілер;
- Алжапқыштар.

Жинақтаған іс-тәжірибенің болжамы- Егер балабақшада бейнелеу өнері оқу қызметіне дәстүрден тыс әдіс тәсілдерді тиімді қолданса, балалардың іскерліктері мен дағдылары қалыптасып, бейнелеу өнеріне деген қызығушылықтары арта түседі. Мектеп жасына дейінгі балалардың жан-жақты дамуы үшін бейнелеу өнерінің маңызы ерекше. Балалар бейнелеу өнері арқылы ісемдікке, сүйіспеншілікке тәрбиеленеді, жаңа заттармен, жаңа құбылыстармен танысады.

Ұйымдастырылған оқу іс-әрекетінің барысы

I. Ұйымдастыру кезеңі:

Дәстүрден тыс сурет салу дегеніміз не?

Дәстүрден тыс сурет салу – бұл стандартты емес құралдар мен әдістер арқылы шығармашылық жұмыс жүргізу тәсілі. Балалар қылқаламнан бас тартып, саусақтарын, алақандарын, жіптерін және басқа да күнделікті заттарды пайдаланады.

Бұл тәсіл балаларға өнердің шектерін бұзуға және өз ішкі әлемін еркін білдіруге мүмкіндік береді.

1. Алақанмен сурет салу: Үлкен мүмкіндіктер

Жануарлар жасау

Алақан ізі қобаласқ, құс, балық немесе басқа да жануарларға айналады.

Осімдіктер салу

Ағаштардың бұтақтары, гүлдер мен шөптерді алақанмен керемет көрсетуге болады.

Абстракт композициялар

Түрлі түсті алақан іздерін қабаттастыра отырып, тамаша абстракт шығармалар жасалады.

Алақанның із қалдыруы арқылы ағаштар, гүлдер, жануарлар және басқа да образдар жасауға болады.

- Балалар алақандарына бояу жағып, қағаз бетіне із қалдырады;
- Түрлі пішіндер мен бейнелер құрастырады.

2. Жіптен сурет салу: Қызықты эксперимент

Жіптен сурет салу – бұл балалар үшін шынайығылыми эксперимент сияқты.

Қандай үлгі шығатынына ала білу мүмкін емес, сондықтан әрбір жұмыс бірегей болып шығады.

1. Жіпті бояуға малы
2. Қағазға қою және бүктеу
3. Жіпті сүйреп шығару
4. Нәтижені тамашалау

Жіпті бояуға малып, қағаздасүйреп, бірегей текстуралар мен үлгілер құруға болады

- Жіпті бояуға малып, қағазға орналастырып, үстінен басу арқылы бейне алу;
- Балалардың қиялын дамыту.

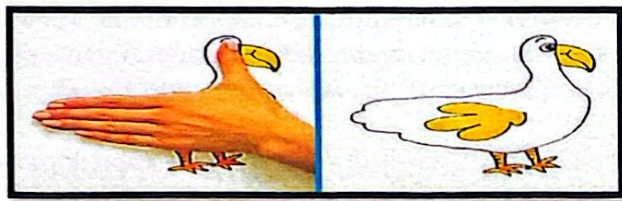
3. Саусақпен сурет салу: Ең табиғи тәсіл

Саусақпен сурет салу балалар үшін ең қолжетімді және қызықты әдіс болып табылады. Бұл техника арнайы дағдыларды қажет етпейді және кез келген жастағы балалар үшін қолайлы.

- Түрлі түстерді араластыруды үйренеді
- Қысым күшін бақылауды дамытады
- Сезімтал дағдыларды жетілдіреді
- Өзіне деген сенімділікті арттырады

Ең қарапайым және танымал әдіс – балалар саусақтарын бояуға малып, қағазда керемет шығармалар жасайды.

- Саусақтарды бояуға малып, нүктелер мен сызықтар салу;
- Түстерді ажырату дағдыларын дамыту.

4. Губкамен сурет салу: Текстуралық әлем

Әртүрлі губкалар

Тұрмыстық, табиғи немесе арнайы өнер губкаларын пайдалануға болады.

Штамптау техникасы

Губканы бояуға малып, қағазға басу арқылы қызықты текстуралар жасалады.

Сүрту әдісі

Губканы қағазбен сүрту арқылы жұмсақ көлеңкелер мен өтулер алуға болады.

Шығармашылық

Губка көмегімен табиғат көріністері, жануарлар және абстракт композициялар жасауға болады

Губка көмегімен әртүрлі текстуралар жасап, бұлттар, ағаштар және басқа да нысандарды бейнелеуге болады.

- Губка арқылы бояуды қағаз бетіне басу;
- Бояудың реңктерін сезіну.

Қорытынды бөлім:- Балалардың жұмыстарын талдау. Ұйымдастырылған оқу іс-әрекетінің алған әсерлерімен бөлісу.

ЕРТЕГІ – МЕКТЕПKE ДЕЙІНГІ ЖАСТАҒЫ БАЛАНЫҢ ҚИЯЛЫН ДАМУДЫҢ ҚУРАЛЫ

Ізтұрғанова Мейрамгул Амантайқызы,
Ойыл ауданы Саға мектеп-балабақшасының тәрбиешісі

Мақсаты: Баланың қиялын, елестету қабілетін дамыту. Шығармашылық ойлауын дамыту. Сөйлеу тілін сөздік қорын байыту. Қоршаған ортаны тануға қызығушылығын арттыру.

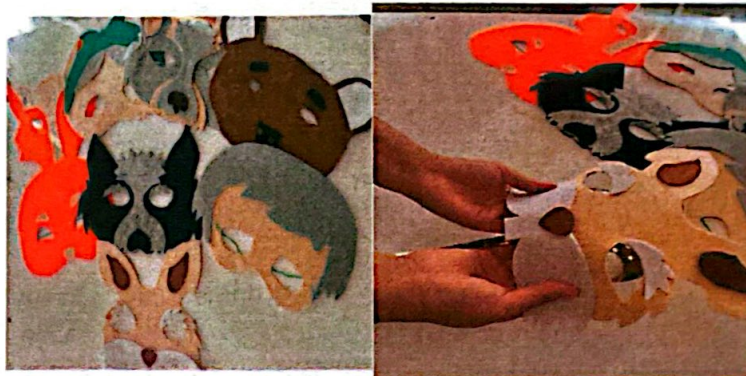
Кіріспе: Мектепке дейінгі кезең- баланың жан- жақты дамуының ең маңызды сатысы. Осы кезеңде бала қоршаған ортаны танып, ойлау қабілеті мен қиялын дамытады. Баланың қиялын дамытуда ертегінің орны ерекше. Ертегі арқылы жақсылық пен жамандықты ажыратып, кейіпкерлердің іс – әрекетіне баға беріп үйренеді.

1 ойын. «Заманауи бағыттағы бауырсақ ертегісі»

Ойын барысы: Бауырсақ ертегісінің кейіпкерлері ертегіні өз қиялдарымен сахналайды. Әр- түрлі бағытта, ертегінің аяғы жақсы аяқталу керек. Ертегі заманауи болу керек.

Мақсаты: Баланың қиялын, ойлауға білетін. Сөздік қорынарттырады.

Күтілетін нәтиже: Рөлдік ойындар арқылы кейіпкерлердің әдісін бейнелей алады.

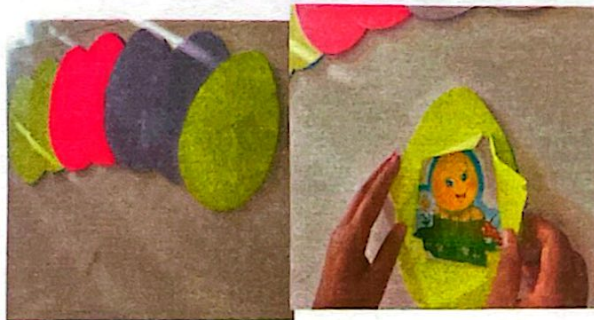

«Түрлі- түсті жұмыртқалар.»

Ойын барысы: Түрлі – түсті жұмыртқа аберіледі, соның ішінен тек бауырсақ ертегісінде бар кейіпкерлерді табу. Ертегіге байланысты сұрақтар қойылады. Сұрақтарға қолдарындағы кейіпкерлердің суретімен жауап береді.

Мақсаты: Шығармашылық ойлауын, естесактау, елестету қабілеттерін дамыту.

Күтілетін нәтиже: Басқа балалармен қарым- қатынас жасап топпен жұмыс жасауға үйренеді. Тез ойлау қабілеті дамиды.

«Ертегіні жалғастыр.»

Ойын барысы: Бүгін бүгін бүгінде, бүгінгінің күнінде «Бір қоян орманда серуен деп жүріпті» Әрі қарай бала өзқиялымен ертегіні жалғастырады. Өз ойындағы кейіпкерлерді қосуға болады.

Мақсаты: Ойлау, сөйлеу қабілеттерін дамыту. Жаңа ойлар ойлап табуға үйрету.

Күтілетін нәтиже: Балалар ертегіні өз бетінше жалғастыра алады. Қиялы дамытып жаңа кейіпкерлер мен жаңа оқиғалар ойлап табуға дағдыланады.

Балалар сурет бойынша қиялдап ертегі құрастыру арқылы өз ойларын еркін жеткізуге үйренді. Ойын барысында олардың тіл байлығы, шығармашылық қабілеті, қиялы мен байланыстырып сөйлеу дағдылары дамыды. Балалар бір-бірін тыңдап, өз идеяларын ортақ ортада айтуға дағдыланды. Ертегі құрастыру балалардың қызығушылығын арттырып, ойлау белсенділігін күшейтті.

ҒАЖАЙЫП ЭКСПЕРИМЕНТ- ҚАУІПСІЗДІК ПЕН ШАТТЫҚ ӘЛЕМІ

Токманбетова Екатерина Серикжановна,
Ойыл ауданы «Балдәурен» бөбекжай-бақшасының тәрбиешісі

Іс-шараның мақсаты-

Балаларды қарапайым тәжірибелер жасау арқылы қоршаған ортаның қасиеттерімен таныстыру, зерттеуге деген қызығушылықтарын арттыру. Бақылау, салыстыру, ой қорыту дағдыларын дамыту, танымдық белсенділігін күшейту. Ұқыптылыққа, қауіпсіздік ережелерін сақтауға және бірлесе жұмыс жасауға тәрбиелеу.

Кіріспе:

Балалар қыс мезгілінің ерекшеліктерімен таныса отырып, қардың қасиеттерін біледі. Осы тәжірибе арқылы қарапайым заттарды пайдаланып, жасанды қар жасауға болады. Тәжірибе балалардың қызығушылығын арттырып, ұсақ моторикасын және ерттеушілік қабілетін дамытады.

Мақсаты:

- Балаларды тәжірибе жасауға қызықтыру;
- Қардың құрылымы мен қасиеті туралы түсінік беру;
- Қол моторикасын, сезім мүшелерін дамыту;
- Шығармашылық пен бақылаудағыларын қалыптастыру.

Тәжірибе жасау кезіндегі қауіпсіздік ережелері:

- Тәрбиешінің нұсқауын мұқият тыңдау.
- Құралдарды ұқыпты және абайлап қолдану.
- Суды төкпеуге, айналаны таза ұстауға тырысу.
- Тәжірибе кезінде бір-бірін итермеу, жүгірмеу.
- Бөтен заттарды ауызға салмау.
- Электр құралдарына рұқсатсыз қол тигізбеу.
- Жұмыс соңында қолды жуып, орынды ретке келтіру.
- Қауіпті жағдай болса, бірден тәрбиешіге айту.

Тәжірибе тақырыбы: «Жасанды қар»

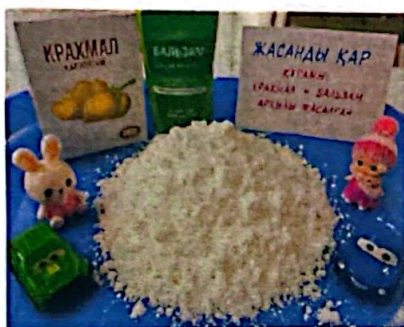
Құралдары: крахмал, шашка арналған бальзам, ыдыс, қасық

Тәжірибе барысы:

1. Балаларға қыстуралы қысқаша әңгіме жүргізіледі.
2. Ыдысқа крахмал салынады.
3. Үстіне аз мөлшерде бальзам қосылады.
4. Қасықпен араластырып, кейін қолмен иленеді.
5. Қоспа жұмсақ, үлгілде қарға ұқсас болғанша араластырылады.
6. Дайын болған жасанды қармен балалар ойыншықтарды қатыстырып ойнайды.
7. Қардың қандай екенін сипаттайды: жұмсақ, салқын, ақ, үлгілдек.

Қорытынды:

Балалар қарапайым заттар арқылы жасанды қар жасап, тәжірибе жасаудың қызықты екенін түсінеді. Тәжірибе барысында балалардың танымдық белсенділігі мен шығармашылығы дами.

Тәжірибе тақырыбы: «Жанартау»

Кіріспе:

Балалар табиғат құбылыстары туралы түсінік ала отырып, жанартаудың атқылауын тәжірибе арқылы бақылайды. Бұл тәжірибе балалардың қызығушылығын оятып, зерттеушілік қабілетін дамытады.

Мақсаты:

- Балаларды қарапайым тәжірибе жасауға үйрету;
- Жанартау туралы түсінік қалыптастыру;
- Бақылау және қорытынды жасаудағы дағдыларын дамыту;
- Танымдық қызығушылықтарын арттыру.

Құралдары: лимон қышқылы, ас содасы, гуашь бояуы, су, ыдыс немесе жанартау макеті, қасық

Тәжірибе барысы:

1. Балалармен жанартау туралы әңгімелесу.
2. Жанартау макетінің ішіне ас содасын салу.
3. Үстіне қызыл түсті гуашь бояуын қосу.
4. Аздап су құю.
5. Соңынан лимон қышқылын салу.
6. Қоспаның көбіктеніп, атқылауын бақылау.
7. Балалардан не байқағандарын сұрау.

Қорытынды:

Балалар тәжірибе арқылы жанартаудың атқылауына ұқсас құбылысты бақылап, химиялық реакция нәтижесінде көбік пайда болатынын түсінеді. Тәжірибе балалардың қызығушылығын арттырып, бақылау қабілетін дамытады.

Тәжірибе тақырыбы: «Кемпіркосақ»

Кіріспе:

Балалар табиғаттағы әдемі құбылыстардың бірі – кемпіркосақпен танысады. Тәжірибебарысындатүрлітүстердіңараласуынбақылап, қызықтызерттеужұмысынорындайды.

Мақсаты:

- Балалардың түстер туралы білімдерін кеңейту;
- Тәжірибе жасауға қызығушылықтарын арттыру;
- Бақылау, салыстыру қабілеттерін дамыту;
- Ұқыптылыққа тәрбиелеу.

Құралдары: пластик бөтелке, бояулар, салфетка, «Фэйри» сұйықтығы, ас содасы, су, ыдыстар.

Тәжірибе барысы:

- 1.Балалармен кемпіркосақ туралы әңгімелесу.
- 2.Салфеткаға кемпіркосақтың түстерін бояп шығу.
- 3.Кесілген пластик бөтелкеге салфетканы, резинканың көмегімен кигізіп, езілгенерітіндіге бастырып, үру арқылы кемпіркосақ бейнесін шығару.

Қорытынды:

Балалар тәжірибе арқылы түстердің таралуын бақылап, кемпіркосақтың түстерімен танысады. Тәжірибе балалардың танымдық қызығушылығын арттырып, шығармашылық қабілеттерін дамытады.

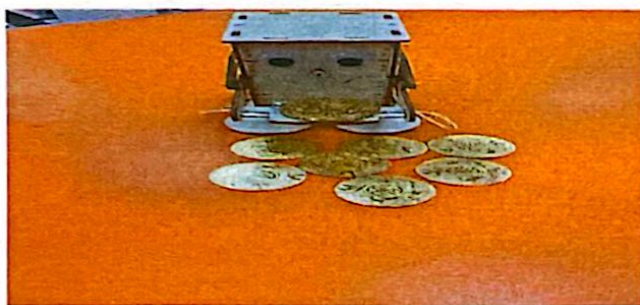
РОБОМАУС ПЕН РОБОТ РОНИДЫҢ КӨҢІЛДІ ТАПСЫРМАЛАРЫ

Медина Гүлзат Мақсатқызы,
Ойыл ауданы «Асанәлі» бобекжай-бақшасының тәрбиешісі

Мақсаты: Балалардың геометриялық пішіндер туралы түсініктерін қалыптастыру. Пішіндерді ажыратып атай білуге үйрету, ойлау қабілеті мен танымдық қызығушылығын дамыту, кеңістік бағыттарын анықтау. Түстерді, көлемді салыстыру арқылы зейінін, есте сақтауын және шығармашылық қабілеттерін жетілдіру және де қаржылық сауаттылықтарын арттыру.

Кіріспе:

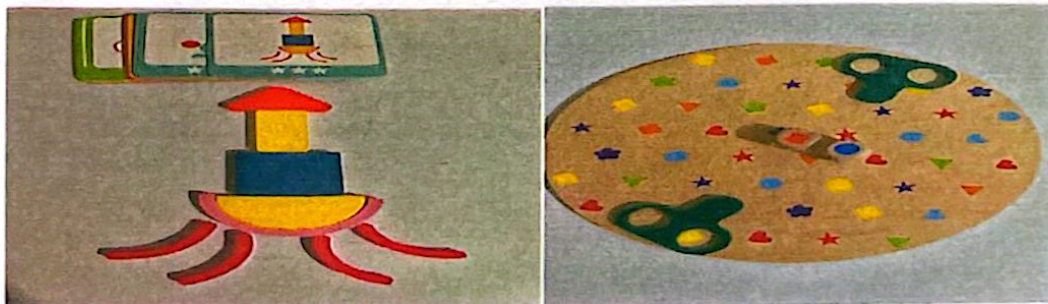
Балалар Робот Ронимен кездесіп, оның шытырманға толы құпия тапсырмасын орындауға көмектеседі және жол бойы түрлі кедергілерден өтіп, монеталарды жинайды. Осылайша олар достықтың, батылдықтың және тапқырлықтың маңызын түсінеді.

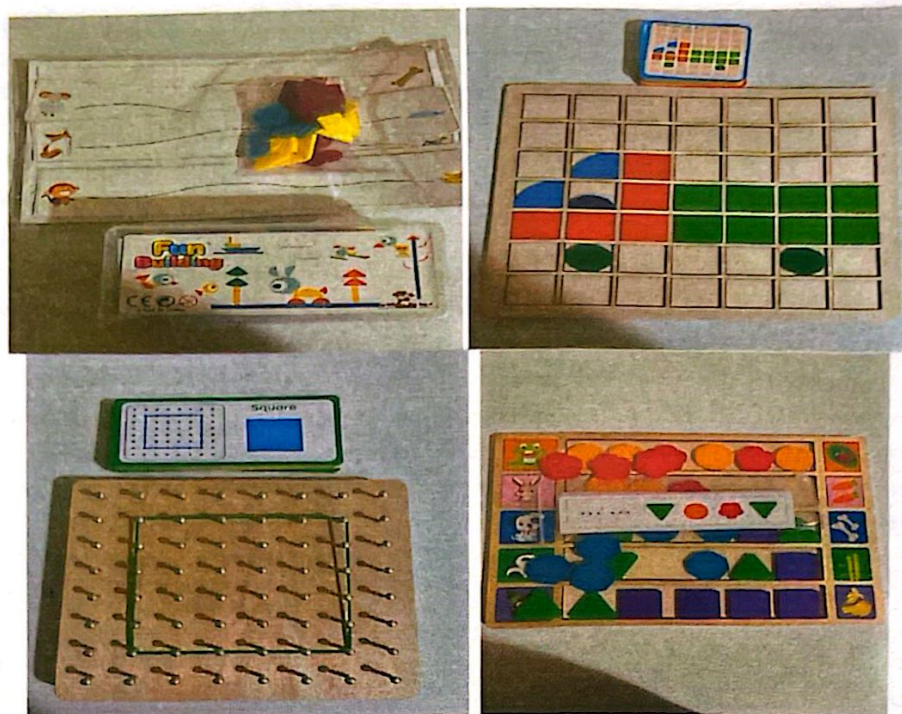

Ойын аты: «Робот Рони және монеталар»

Мақсаты: Балалардың логикалық ойлауын, зейінін, пішіндер мен түстерді ажырату қабілетін дамыту, сондай-ақ санау дағдыларын қалыптастыру

Шарты: Карточкада берілген тапсырмаларға мұқият қарап, сол үлгі бойынша мозайка ойыншықтарын құрастырады және пішіндерді дұрыс орналастырады. Өртүрлі геометриялық пішіндер мен заттарды сәйкестендіріп, олардың түсін, көлемін және орналасуын дұрыс табуы керек. Балалар тапсырманы орындау барысында Робот Рониге көмектесіп, ойын алаңындағы монеталарды жинайды. Жиналған монеталарды санап, қанша монета тапқанын айтады және сұрақтарға жауап береді.

Ойын аты: «Робомауспен саяхат»

Мақсаты: Балалардың кеңістікті бағдарлау қабілетін дамыту, оң-сол, жоғары-төмен бағыттарын ажыратуға үйрету, логикалық ойлауын, зейінін және есте сақтау қабілетін жетілдіру. Пішіндер мен түстерді танып, оларды салыстыру және сәйкестендіру дағдыларын қалыптастыру

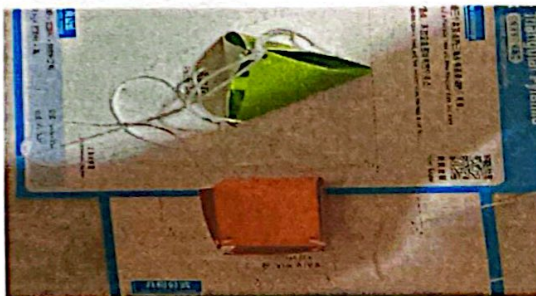
Шарты: Балалар Робомаусты берілген жолмен жүргізу арқылы тапсырмаларды орындайды. Олар роботтың қай бағытта қозғалатынын анықтап, оңға, солға, жоғары және төмен қозғалу командаларын дұрыс береді. Ойын барысында балалар ұқсас пішіндерді тауып, олардың түсін, көлемін және пішінін ажыратады. Берілген үлгіге карап фигураларды орналастырып, кедергілерден өтіп, қажетті орынға жетуге көмектеседі. Әр тапсырманы дұрыс орындаған сайын балалар ұпай жинап, келесі деңгейге өтеді. Ойын балалардың қызығушылығын арттырып, бірлесіп жұмыс жасауға және шапшаң ойлауға үйретеді.

Ойын аты: «Сикырлы пішіндер»

Мақсаты: Балалардың ұсақ моторикасын дамыту, пішіндер мен түстерді ажыратуға үйрету, зейінін, ойлау қабілетін және қол икемділігін жетілдіру. Пішіндерді салыстырып, көлемі бойынша дұрыс орналастыру дағдыларын қалыптастыру.

Шарты: Жіпке тізілген пішіндерді балалар өз ыңғайымен тартып алып, тиісті ұяшығына орналастырады. Пішіндердің түсін, көлемін және түрін ажыратып, оларды дұрыс ретпен қою қажет. Балалар тапсырманы орындау барысында жылдамдық пен ұқыптылықты сақтайды. Ойын соңында барлық пішіндерді дұрыс орналастырған бала жеңімпаз атанады.

Ойын аты: «Ақылды балға» жарысы

Мақсаты: Балалардың жылдам ойлауын, есту арқылы қабылдау қабілетін, зейінін және шапшаңдығын дамыту. Геометриялық пішіндерді тану және атауын есте сақтау дағдыларын қалыптастыру.

Шарты: Тәрбиеші пішіндер атауын жылдам айтып отырады, ал балалар сол пішінді шатастырмай тауып, өз ыдыстарына жинауы керек. Балғамен ұру арқылы қажетті пішінді тез анықтап, белгі береді. Кім пішінді дұрыс әрі жылдам жинаса, сол бала жеңімпаз болады. Ойын барысында балалар бір-біріне кедергі жасамай, ережені сақтауы тиіс.

ҚИЯЛ ҒАЖАЙЫП ӘЛЕМІ БАЛАБАҚШАДАҒЫ ШЫҒАРМАШЫЛЫҚ ДАМУДЫҢ НЕГІЗІ

Камбарова Айсана Даулетовна,
Ойыл ауданы «Әсем» бобекжай -бақшасының тәрбиешісі

Іс шараның мақсаты:

Балалардың қыс мезгілі туралы түсініктерін кеңейту, табиғаттың қысқы ерекшеліктерін таныту арқылы олардың қиялын, шығармашылық қабілетін, тілдік және әлеуметтік дағдыларын дамыту.

Міндеттері:

- Қыс мезгілінің негізгі белгілерімен таныстыру.
- Қысқы ойындар мен табиғи құбылыстар туралы қарапайым түсінік қалыптастыру.

1. Ойын: «Қар жасау процесі»

Мақсаты:

Балаларды тәжірибе арқылы жасанды қар жасаудың әдісімен таныстыру, судың және материалдардың қасиеттерін бақылауға үйрету. Танымдық қызығушылығын, зерттеу дағдыларын, ұсақ қол моторикасын дамыту. Ұқыптылыққа, тазалық сақтауға және қауіпсіздік ережелерін орындауға тәрбиелеу.

Балаларға қардың пайда болу процесін ойын арқылы қарапайым түрде түсіндіру, қимыл-қозғалыс әрекеттері арқылы олардың танымдық қызығушылығын, қимыл және қозғалыс белсенділігін дамыту.

Ойын шарты:

Балалар тәрбиешінің көмегімен қажетті заттарды дайындайды. Берілген материалдарды араластыру арқылы жасанды қар жасайды және оның жұмсақтығын, суыққа ұқсастығын байқап көреді. Тәжірибе барысында балалар заттарды төкпей, ретімен қолдануы және қауіпсіздік ережесін сақтауы керек. Соңында балалар өз жасаған «қарымен» шағын ойын ұйымдастырып, алған әсерлерімен бөліседі.

Керек заттар: Ас содасы, сұйық сабын алып қар жасаймыз, пластик пипетка арқылы әр түске бояу.

2. Қысқы нейрожаттыгулар алаңы:

Мақсаты: Балалардың қыстық мезгіл туралы білімдерін кеңейту, нейрожаттыгу арқылы ойлау, зейін, есте сақтау және қимыл-қозғалыс қабілеттерін дамыту. Қыс мезгіліндегі табиғат құбылыстарын (кар, аяз, боран т.б.) таныстыру арқылы сөздік қорын байыту. Балалардың қимыл белсенділігін арттырып, тапсырманы тез әрі дұрыс орындауға дағдыландыру, қызығушылығын ояту. Қыс тақырыбындағы қимылды нейрожаттыгулар арқылы балалардың ми қызметін белсендіру, екі қолдың үйлесімді жұмысын дамыту, зейінін, есте сақтауын және қимыл-қозғалыс координациясын жетілдіру.

Ойын шарты:

Балаларға «кар беті» бейнеленген ыдыс беріледі. Тәрбиеші қыс мезгіліне байланысты тапсырмалар береді (кар, аққала, жұлдыз, шырша т.б.). Балалар қардың үстіне қарандашпен берілген суреттерді салып шығады.

Ойын барысында балалар сызықты дәл жүргізуге, ұқыпты жұмыс жасауға және тапсырманы мұқият тыңдауға тырысады. Нейрожаттыгу ретінде оң және сол қолды кезекпен қолдануға немесе әртүрлі бағытта (жоғары, төмен, шеңбер) сызуға тапсырмалар беріледі. Дұрыс әрі жылдам орындаған балалар мадакталады.

3. «Шаңғымен жүру ойыны»

Мақсаты: Шаңғымен жүру элементтері арқылы балалардың қимыл-қозғалыс дағдыларын, тепе-теңдігін және дене белсенділігін дамыту.

Балалардың қимыл-қозғалыс белсенділігін арттыру, шаңғымен жүру дағдыларын қалыптастыру. Тепе-теңдікті сақтау, ептілік, төзімділік және дене шынықтыру қабілеттерін дамыту. Қысқы спорт түріне қызығушылығын ояту, ұйымшылдыққа және қауіпсіздік ережелерін сақтауға тәрбиелеу.

Ойын шарты:

Балалар шаңғы киіп, тәрбиешінің белгісі бойынша белгіленген жолмен немесе кедергілер арасымен жүреді. Жүру кезінде тепе-теңдікті сақтап, бір-бірін итермей, арақашықтықты ұстап қозғалады. Тапсырма ретінде түзу жүру, бұрылу немесе «жалаушаға дейін барып қайту» сияқты әрекеттер орындалады. Қауіпсіздік ережесін сақтаған және тапсырманы дұрыс орындаған балалар мадакталады.

4.Конструктор:

Мақсаты:

Балалардың ойлау қабілетін, қиялын және шығармашылық белсенділігін дамыту. Конструктор бөлшектерін құрастыру арқылы ұсақ қол моторикасын жетілдіру, кеңістікті бағдарлау дағдыларын қалыптастыру. Балаларды өз бетінше шешім қабылдауға, үлгі бойынша және еркін құрастыруға үйрету, ұқыптылыққа және бірлесе жұмыс жасауға тәрбиелеу.

Ойын шарты:

Балаларға конструктор бөлшектері беріледі. Тәрбиеші тапсырма немесе үлгі сурет көрсетеді (үй, көлік, көпір, мұнара т.б.). Балалар сол үлгі бойынша немесе өз қиялымен құрылыс құрастырады. Құрастыру барысында бөлшектерді дұрыс тандап, берік әрі ретімен жинауы керек. Ойын соңында балалар өз жұмыстарын таныстырып, не жасағанын айтып береді.

ТҮСТЕР ӘЛЕМІНІҢ ҚҰПИЯСЫ

Бактыгереева Алтынгүл Аманжоловна,
Ойыл ауданы Ақшатау орта мектебі жанындағы шағын орталық тәрбиешісі

Мақсаты: Түстер – баланың қоршаған ортаны тануына, ойлау қабілетінің дамуына және қиялының қалыптасуына үлкен әсер ететін маңызды құрал. Балалар түстер арқылы табиғатты, заттарды, жануарларды және қоршаған әлемді таниды. Әрбір түс баланың көңіл күйіне әсер етіп, оның эмоциялық дамуына ықпал етеді.

Балабақшада түстермен жұмыс жасау балалардың есте сақтау қабілетін, зейінін және шығармашылығын дамытады. Мысалы, қызыл түс – қуаныш пен белсенділікті, көк түс – тыныштықты, жасыл түс – табиғат пен мейірімділікті білдіреді. Балалар сурет салу, бояу, жапсыру арқылы түстерді ажыратып қана қоймай, олардың үйлесімділігін де үйренеді.

Түстер әлемінің құпиясын ашу барысында балалар:

- негізгі және қосымша түстерді ажыратады;
- түстерді сәйкестендіруді үйренеді;
- шығармашылық қабілеттерін дамытады;
- эстетикалық талғам қалыптастырады;
- қоршаған ортаға қызығушылық танытады.

Тәрбиеші балаларға түрлі ойындар ұйымдастыру арқылы түстерді қызықты түрде меңгертуге болады. «Кім жылдам?», «Түсті тап», «Көңілді бояулар» сияқты ойындар арқылы балалар түстерді оңай есте сақтайды.

Мақсаты: Балалардың түстер туралы түсінігін кеңейту. Түстер арқылы танымдық және шығармашылық қабілеттерін дамыту. Түстерді үйретудің әдіс-тәсілдерін ұсыну.

1-ойын: «Кім жылдам»

Ойын мақсаты: Жылдам ойлау, есте сақтау қабілеттерін дамыту. Зейін мен көңіл күйді көтеру. Тапқырлық пен шапшаңдыққа тәрбиелеу.

Ойын шарты: Берілген тапсырманы үлгіге қарай отырып орындайды. Көрсетілген санды немесе түстерді берілген үлгіге қарап орындайды.

2-ойын: «Кармақ ойыны»

Мақсаты: Түстерді дұрыс ажырату мен сәйкестендіру және санауды үйрену. Балалардың негізгі түстерді (қызыл, көк, сары, жасыл т.б.) ажыратып, дұрыс атай білуін дамыту, түстерді салыстыру арқылы ойлау қабілетін, зейінін, есте сақтауын

және ұсақ моторикасын жетілдіру. Ойын барысында балалардың танымдық қызығушылығын арттырып, сөздік қорын байыту.

Шарты: Қармақпен ілу арқылы түрлі түсті асықтарды санап отырып, асықтарды түстеріне қарай сәйкестендіреді.

3-ойын: «Жаңбыр тамшылары»

Мақсаты: Ойын арқылы түстерді таниды және ойлау қабілетін арттырады және қол моторикасын дамытады. Балалардың ұсақ қол моторикасын дамыту арқылы негізгі түстерді ажыратып, дұрыс атай білуге үйрету. Саусақ қимылдарының икемділігін арттырып, зейінін, есте сақтау қабілетін және көз бен қол үйлесімділігін жетілдіру. Ойын барысында балалардың танымдық белсенділігі мен қызығушылығын дамыту.

Шарты: Берілген суреттегі түрлі- түсті жаңбыр тамшыларын қолшатырға түстеріне қарай саусақтың көмегімен сәйкестендіреді, берілген тапсырмаға байланысты түстерді айтады.

Түстер әлемі – баланың қиялын дамытатын, ойлау қабілетін арттыратын және эстетикалық тәрбиесін қалыптастыратын ерекше әлем. Балалар түстер арқылы өз сезімін білдіріп, әсемдікті түсінуге үйренеді.

ЦИФРЛЫҚ ЖАҢА ТЕХНОЛОГИЯМЕН БАЛАНЫ ДАМУ

Отсупова Акмарал Бауыржановна,
Ойыл ауданы Жамбыл мектеп-балабақшасының тәрбиешісі

Мақсаты: Педагогтарды Sketchar қосымшасы негізінде AR Drawing әдісін қолдануға үйрету арқылы балалардың шығармашылық қабілеттерін дамытуға бағытталған заманауи, дәстүрден тыс технологияларды тиімді пайдалану жолдарын меңгерту. Sketchar қосымшасы арқылы AR Drawing әдісін қолдану

Міндеттері:

- AR технологиясының мүмкіндіктерімен таныстыру.
- Sketchar қосымшасында жұмыс жасау дағдыларын қалыптастыру.
- Педагогтардың цифрлық және шығармашылық құзыреттілігін дамыту.
- Балалардың қызығушылығын арттыруға бағытталған әдістерді көрсету.

Шарты:

• Қатысушылар Sketchar қосымшасын қолдана отырып, AR Drawing әдісі арқылы берілген суретті кезең-кезеңімен орындайды.

• Жұмыс барысында телефонды дұрыс орналастырып, экрандағы бейнеге сүйене отырып сурет салады.

- Суретті толық аяқтағаннан кейін, оны өз қиялымен толықтырады.
- Әр қатысушы өз жұмысын таныстырып, тәжірибесімен бөліседі.
- Белсенділік, шығармашылық және ұқыптылық ескеріледі.

1. «Жануарлар әлеміне 3D саяхат» (AR технология арқылы)

Мақсаты: Балалардың жануарлар туралы білімдерін кеңейту.

- Augmented Reality (AR) технологиясы арқылы қызығушылығын арттыру.
- Қоры, есту, есте сақтау қабілеттерін дамыту.
- Табиғатқа деген қамқорлық сезімін қалыптастыру.

Міндеттері:

- Жануарлардың атауын, тіршілік ортасын ажырата білу.
- Жануарлардың дыбыстарын тану.
- 3D форматтағы бейнелер арқылы бақылау, салыстыру дағдыларын дамыту.

Откізу шарты:

- Балаларға планшет немесе телефон беріледі.
- Қосымша ашылып, қажетті жануар таңдалады.
- AR режимінде жануарды кеңістікке «шығарып», бақылау жасайды.
- Әр бала өз көрген жануары туралы айтып береді.
- Тәрбиеші сұрақ-жауап, ойын арқылы бекітеді.
- Қолданылатын әдіс-тәсілдер:
- Ойын технологиясы
- AR арқылы тәжірибе

Дамытушы ойындар

1. Қолғап қуыршақпен «Бауырсақ» ертегісін сахналау.

Максаты: Балаларды ертегі мазмұнын түсініп, кейіпкерлердің ролін сомдауға үйрету. Қолғап қуыршақтар арқылы сөйлеу тілін, шығармашылық қабілетін, қиялын және сахналық мәдениетін дамыту. Кейіпкерлердің іс-әрекетін ажырата білуге тәрбиелеп, достыққа, ұйымшылдыққа және өнерге қызығушылығын арттыру. Балалардың сөйлеу тілі, шығармашылық қабілеті және ұсақ қол моторикасын дамыту арқылы қолғап қуыршақ көмегімен ертегіні сахналауға үйрету.

Ойынның шарты:

Тәрбиеші балаларға «Бауырсақ» ертегісінің мазмұнын қысқаша еске салады немесе қайта оқып береді.

Әр балаға (немесе шағын топтарға) қолғап қуыршақтар беріледі. Бір баланың қолында қой қуыршақ болады (негізгі немесе көмекші кейіпкер ретінде).

Балалар қуыршақты қолдарына киіп, ертегі кейіпкерлерінің дауысымен сөйлейді және қимыл жасайды.

Сахналау кезінде:

- Қуыршақтар бір-бірімен диалог жүргізеді.
- Әр бала өз кейіпкерінің мінез-құлқын дұрыс көрсетуге тырысады.
- Ертегінің басын, ортасын және аяғын сақтай отырып, толық сахналайды.

Міндетті ережелер:

- Қуыршақты тек қолмен ғана қозғалтуға болады.
- Бір-бірінің сөзін болмеу, кезекпен сөйлеу.
- Барлық балалар қатысуы тиіс.
- Қажет болса, балалар ертегіні өз сөздерімен сәл өзгертіп айтуға құқылы (шығармашылыққа жол беріледі).

ҚҰРАСТЫРУ АРҚЫЛЫ БАЛАНЫҢ ЛОГИКАЛЫҚ ОЙЛАУЫН ДАМУ

Оспанова Улжан Жолдаскалиевна,
Ойыл ауданы «Екпетап» мектеп –балабақшасының тәрбиешісі

Үйымдастырылған іс-әрекеттің мақсаты: Балалардың құрастыру дағдыларын дамыту арқылы олардың логикалық ойлауын, шығармашылық қабілеттерін дамыту түрлі материалдардан құрастыру арқылы ойлау қиялдау және ұсақ қол моторикасын жетілдіру. Заттардың пішінін,көлемін ажыратып, бөліктерді дұрыс орналастыруға уйрету. (конструкторлық технология)

Міндеттері: Материалдарды дұрыс қолдануға уйрету. Кеңістікті бағдарлау қабілетін дамыту. Өз бетінше және топпен жұмыс істеуге дағдыландыру. Қиялын шығармашылығын дамыту.

Әдіс – тәсілдер:

Түсіндіру, көрсету, сұрақ-жауап,ойын,практикалық жұмыс

Көрнекіліктер: Конструкторлар, дайын үлгілер, суреттер

Үйымдастырылған іс-әрекеттің барысы:

Ойын атауы «Арман үйі»

Ойынның мақсаты: Балалардың құрылыс материалдарын пайдалана отырып, қиялымен әртүрлі үйлер құрастыру дағдыларын дамыту. Шығармашылық қабілетін, ойлауын, кеңістікті бағдарлауын және ұсақ қол моторикасын жетілдіру. Өз ойын еркін жеткізе білуге, ұқыптылыққа және бірлесіп жұмыс жасауға тәрбиелеу. Балалардың қиялын және шығармашылығын дамыту.Өз ойын еркін жеткізуге уйрету.Құрастыру дағдыларын жетілдіру.

Топпен бірлесіп жұмыс жасау.

Ойынның шарты: балаларға әртүрлі конструкторлар таратылады.

Тәрбиеші тапсырма береді «Өз арманындағы үйді құрастыр»

Балалар үйді өз қалауынша құрастырады. (ерекше шатырлар, түрлі түсті қабырғалар,аула т.б) Құрастырып болған соң әр бала:Үйінің атын айтады, неге дәл солай жасағанын айтады.

Қосымша тапсырма: Үйге атау беру, үйдің ішінде кім тұратынын айту. Қасына ағаш, жол, көлік қоятын тұрақтар қосу.

Ойын «Жоғалаған бөлікті тап»

Ойынның мақсаты: Балалардың зейінін және байқампаздығын дамыту. Логикалық ойлау қабілетін жетілдіру. Бөлшектерді салыстыру сәйкестендіру дағдысын қалыптастыру.

Ойынның шарты: Тәрбиеші алдын ала жартылай құрастырылған үйлер дайындайды. Кейбір бөліктері (терезе, есік, шатыр) әдейі жетіспейді. Балаларға тапсырма беріледі. «Қай бөлік жетіспейді, тауып толықтыр». Балалар дұрыс бөлшекті таңдап үйді толық құрастырады.

Қосымша тапсырма: Қай бөлік не үшін керек екенін түсіндіру. Үйді толтырған соң безендіру. Басқа топқа жұмбақ ретінде ұсыну.

4. Қортынды бөлім

Балалардың жұмыстарын қарау. Әр баланы мадақтау.

Күтілетін нәтиже: Балалар қарапайым құрылыс жасай алады. Қиялы мен ойлау қабілеті дамиды. Ұсақ моторикасы жетіледі. Топпен жұмыс жасауды үйренді.

5. Бағалау: Мадақтау белсенділігіне қарай бағалау

ҰЛТТЫҚ ТӘРБИЕ МЕН ЗАМАНАУИ ТЕХНОЛОГИЯ САБАҚТАСТЫҚ НЕГІЗІ

Жолшарова Ажаргүл Сисенбайқызы,
Ойыл ауданы Қарасу негізгі мектебі жанындағы шағын
орталық тәрбиешісі

Мақсаты:

Ұлттық құндылықтарды заманауи технологиялармен ұштастыра отырып, жас ұрпақтың рухани-адамгершілік тәрбиесін қалыптастыру, ұлттық мәдениетке құрмет сезімін арттыру және білім беру үдерісінде инновациялық технологияларды тиімді қолдану дағдыларын дамыту.

Ойын атауы: «Ұлттық қазынаны тап!»

Мақсаты: Балаларды ұлттық құндылықтармен таныстыру, қызығушылығын арттыру, қимыл-қозғалыс пен сөйлеуді дамыту.

Қажетті құралдар:

- Әдемі сандықша
- Ұлттық заттардың суреттері (киізүй, домбыра, ою-өрнек, бесік)

Ойын барысы:

1 кезең. «Таңда да таныстыр» Бір бала сандықтан бір затты алады.

2-кезең: «Қимылмен көрсет»

- Домбыра – тарту қимылының әуенмен үйлесімділігін көрсету
- Киіз үй – доңгеленіп қол ұстасу
- Бесік – тербетіп көрсету

Ойын атауы «Ұлттық кілемшені сәндейік»

Мақсаты:

- Балаларды қазақтың ұлттық ою-өрнектерімен таныстыру
- Эстетикалық талғамын, қиялындамыту
- Ұсақ қол моторикасын жетілдіру
- Ұлттық құндылықтарға қызығушылықтарын арттыру

Қажетті құрал-жабдықтар:

- Үлкен кілемше макеті. Түрлі түсті ою-өрнек элементтері (қошқармүйіз, түйетабан, ирек.)
- Ұлттық әуен ойналып тұрады.

Негізгі бөлім: Ойынға 2 бала қатысады, бір ою-өрнекті таңдайды. Балалар оюларды кілемше бетіне әдемілеп шапшаң орналастырады. Жеңімпаз бала қонырауды соғады

Күтілетін нәтиже:

- Шығармашылық қабілеті дамиды
- Топпен жұмыс жасау дағдысы қалыптасады
- Ұлттық мәдениетке сүйіспеншілігі артады

Дәстүрден тыс ойындар

Ойын атауы: «Құмдағы ұлттық өрнек»

- Өр балаға құм салынған табакша
- Балалар шеңбер немесе үстел басында отырады

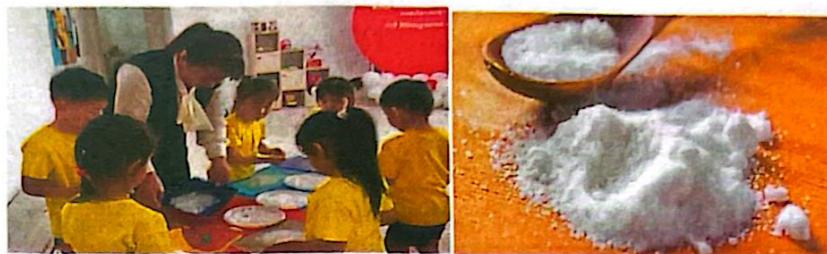
Мақсаты: Балалардың шығармашылық қабілетін дамыту, құм арқылы сурет салу техникасымен таныстыру. Ұсақ қол моторикасын жетілдіру, қиялын, зейінін және сенсорлық қабылдауын дамыту. Табиғи материалмен жұмыс жасауға қызығушылығын арттыру, ұқыптылыққа және эстетикалық талғамға тәрбиелеу.

Ойын шарты: Балаларға арнайы құм салынған ыдыс немесе жарық үстелі беріледі. Тәрбиеші қысқа нұсқау немесе үлгі сурет көрсетеді (күн, ағаш, үй, жануар т.б.). Балалар саусақпен құмның бетіне сурет салып шығады. Сурет салу кезінде сызықты дұрыс жүргізіп, тапсырманы мұқият орындауы керек. Қалаған балалар өз қиялымен еркін сурет те сала алады. Соңында балалар өз жұмыстарын көрсетіп, не салғанын айтып береді.

«Тұзбен салынған татулық»

- Алдын ала желім жағылған қағаз (киіз үйдің суреті)
- Тұз шағын ыдыста
- Алдын ала желім жағылған қағаз

Қорытынды әрекет:

Балалар тұзбен жұмыс жасау барысында оның қасиеттерімен танысты. Тәжірибе мен шығармашылық жұмыс арқылы балалардың қызығушылығы артып, ұсақ қол моторикасы, қиялы және бақылау дағдылары дамыды. Балалар тапсырманы ұқыпты орындап, қауіпсіздік ережелерін сақтауға дағдыланды. Тұзбен жұмыс жасау балаларға ерекше әсер сыйлап, шығармашылық белсенділіктерін арттырды.

АРХЕОЛОГИЯ ӘЛЕМІНЕ САЯХАТ

**Дабылова Айнаш Турмухановна,
Ойыл ауданы «Балдырған» бөбекжай бақшасының тәрбиешісі**

Мақсаты:

- Археология ұғымымен таныстыру
- Динозаврлар туралы қарапайым түсінік беру
- Іздену, зерттеу дағдыларын дамыту
- Ұқыптылыққа, қызығушылыққа тәрбиелеу.

Міндеттері:

Білімділік:

- Динозаврлардың бұры нөмірсүргенін түсіндіру.
- Қазба жұмыстары туралы айту.

Дамытушылық:

- Қол моторикасын дамыту.
- Қиялын, ойлауын жетілдіру.

Тәрбиелік:

- Табиғатқа қызығушылықтарын арттыру.
- Бірлесіп жұмыс жасауға баулу

Қажетті құралдар:

- Құм салынған контейнер.
- Кішкентай күрекше, щетка.
- Ойыншық динозавр сүйектері (немесе макет).
- Суреттер (динозаврлар).

Ұйымдастырылған іс-әрекет барысы:

Тәрбиеші:

- Балалар, бүгін біз ерекше саяхатқа барамыз!
- Бір-бірімізге жақсы көңіл-күй сыйлайық.

Қызығушылықты ояту.
(Динозавр суретін көрсету)

- Динозаврлар өте ертеде өмір сүрген.
- Оларды зерттейтін ғалымдарды археологтар дейді.

Негізгі бөлім (Ойын-зерттеу)

- Біз бүгін археолог боламыз!

Тапсырма 1: «Қазба жұмыстары»

Мақсаты:

Балалардың танымдық қызығушылығын арттыру, ұсақ қол моторикасын дамыту және зейінін шоғырландыру. Күммен жұмыс жасау арқылы ізденімпаздыққа, шыдамдылыққа және ұқыптылыққа тәрбиелеу. Динозаврлар туралы қарапайым түсінік қалыптастырып, түстер мен пішіндерді ажырата білу дағдыларын жетілдіру.

Ойын шарты:

Тәрбиеші алдын ала күмнің ішіне кішкентай динозавр ойыншықтарын немесе сүйек пішіндерін жасырады. Балалар қылқалам, қасық немесе қолдарының көмегімен күмді ақырын аршып, жасырылған динозаврларды табады. Табылған динозаврдың түсін, көлемін атап айтып, барлығын жинап шығу тапсырмасы орындалады.

- Бұл қандай динозавр?
- Үлкен, кіші

Тапсырма 3: «Динозаврды бояу»

- Балалар өз динозаврын бояйды

Тапсырма: «Динозаврлардың жұмыртқасы»

Мақсаты: Балалардың ұсақ қол моторикасын, саусак икемділігін және ойлау қабілетін дамыту. Қызығушылығын арттырып, зерттеушілік дағдыларын қалыптастыру. Түстерді, көлемді ажырата білуге және ұқыптылықпен жұмыс жасауға үйрету.

Ойын шарты:

Тәрбиеші балаларға динозавр жасырылған жұмыртқаларды таратады. Балалар жұмыртқаны қолмен немесе арнайы құралдың көмегімен ақырын ашып, ішіндегі динозаврды шығарады. Шыққан динозаврдың түсін, көлемін атап айтып, қандай динозавр екенін сипаттайды. Ойын барысында жұмыртқаны ұқыпты ашу және достарымен бірге әрекет ету ережелері сақталады.

Күтілетін нәтиже:

- Балалар археология туралы біледі.
- Динозаврларды таниды.
- Зерттеу әрекетіне қызығушылық пайда болады.

АЛМА АҒАШЫНЫҢ ГҮЛДЕУІ

Абиева Таттигул Жолдасовна,
Ойыл ауданы «Балбөбек» бөбекжай бақшасының тәрбиешісі

Мақсаты: Балалардың шығармашылық әлеуетін дамыту, дәстүрден тыс әдіс-тәсілдерді меңгерту арқылы кәсіби шеберлігін арттыру, тәжірибе алмасу және білім беру процесінде тиімді инновациялық технологияларды қолдануға бағыт беру. Дәстүрден тыс әдіс бойынша жаңа технологиямен балаларды дамыту

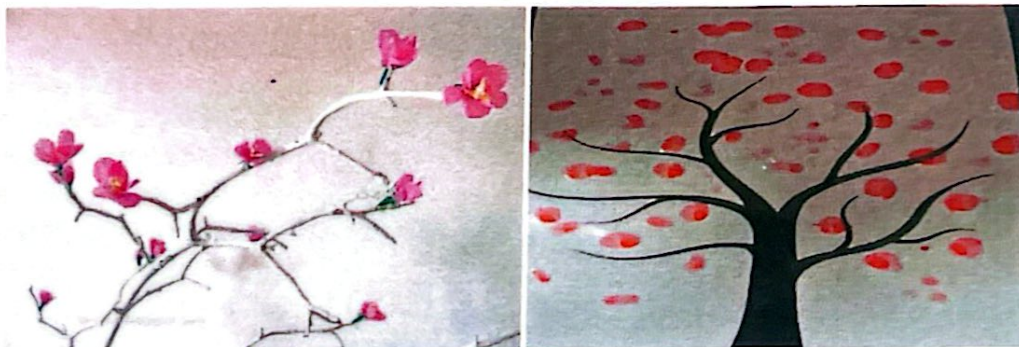
Шарты:

- Қатысушылар 3 топқа бөлінеді
- Әр топқа тапсырма материалдар беріледі
- Әр топ өздеріне берілген әдіс арқылы ағашты гүлдендіру керек
- Жұмысты орындау барысында дәстүрден тыс ерекше тәсіл қолдану міндетті
- Жұмыс тек топпен бірлесіп орындалады

Қажетті құралдар: Бұтақтар, баклашка түбі, ермексаз, желім, ватные палочки
Ұйымдастырылған оқу қызметі барысы:

1-тапсырма : Бояуға батырылған баклашка түбі арқылы бұтақтарды гүлдендіру

Ойын шарты: Тәрбиеші алдын ала ағаш бұтағының суретін дайындайды. Балалар баклашканың түбін бояуға малып, қағаздағы бұтақтардың айналасына бастыру арқылы гүл немесе жапырақ бейнесін шығарады. Әр бала түстерді таңдап, суретті өз қиялымен толықтырады. Жұмыс барысында бояуды ұқыпты пайдалану ережелері сақталады.

2-тапсырма : Ермексаз арқылы ағашты гүлдендіру

Мақсаты: Балалардың ұсақ қол моторикасын, саусақ икемділігін және шығармашылық қабілетін дамыту. Ермексазбен жұмыс жасау арқылы түстерді ажырата білуін, қиялын және эстетикалық талғамын жетілдіру. Ұқыптылыққа, әсемдікке және еңбекке қызығушылығын тәрбиелеу.

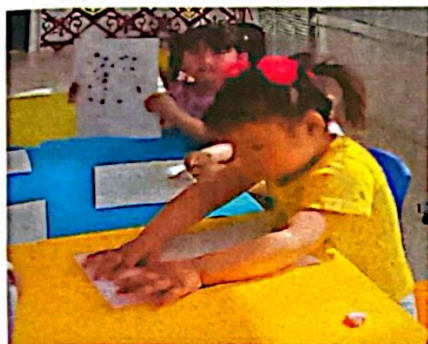
Жұмыс шарты:

Тәрбиеші балаларға ағаш бұтағы бейнеленген қағаз, ағаш бұтақтары таратады. Балалар жұмсақ ермексазды саусақтарымен домалатып, созу арқылы кішкентай гүлдер жасап, оларды бұтақтарға орналастырады. Әр бала гүлдердің түсін өз қалауы бойынша таңдап, суретті әсемдеп толықтырады. Жұмыс барысында ермексазды таза әрі ұқыпты пайдалану ережелері сақталады.

(Мүсіндеу шығармашылық жұмыс)

3-тапсырма : Ерітілген май шаммен ағашты гүлдендіру.

3.Практикалық жұмыс

- Өр топ өз жұмысын орындайды
- Жетекші бағыт бағдар береді
- Балалар еркін, шығармашылықпен жұмыс жасайды
- Жасалған жұмыстарды PixVerse бойынша қорытындылайды.

ШЫҒАРМАШЫЛЫҚ ӘЛЕМІНДЕГІ ҚЫШ ӨНЕРІ

Тайғужиева Шынар Салыхжановна,
Ойыл ауданы «Жолшы» бөбекжай бақшасының тәрбиешісі

Мақсаты: Шығармашылық әлеміндегі қыш өнері. Балаларды қышшы дөңгелегі және гидрофобты құммен таныстыра отырып, олардың шығармашылық, зерттеушілік қабілеттерін дамыту.

Міндеттері: - Саз балшықпен жұмыс жасау дағдыларын қалыптастыру.

- Гидрофобты құмның қасиеттерін дамыту,
- топпен жұмыс жасауға үйрету.

Құрал жабдықтар: Қышшы дөңгелегі, саз балшық, гидрофобты құм, су құйылған ыдыстар, қалыңтар, алжапқыш, сулықтар.

Іс әрекет барысы:

Сикырлы саусак жағтығуы арқылы іс ірекетті бастайды.

Құм әртүрлі жерлерде кездеседі. Өзен жағасында, теңіз бен көл маңында, шөлді аймақтарда. Құмның түсі де әртүрлі болуы мүмкін: сары, ақ, сұр немесе қызғылт.

Тәрбиеші балаларға түрлі құмдарды көрсетеді.

Құм – табиғатта кездесетін ұсақ тастардың үгітілуінен пайда болатын табиғи материал. Ол түсі мен құрамы бойынша әртүрлі болады.

Ақ құм – көбінесе әктақ сияқты минералдардан тұрады. Түсі ашық, ақшыл болып келеді. Ақ құм таза және жұмсақ көрінеді, кейде құм ойындарында және шығармашылық жұмыстарда қолданылады.

Сары құм – ең көп кездесетін құм түрі. Оның түсі сары немесе алтын түстес болады. Бұл құм далада, құрылыс алаңдарында жиі кездеседі. Сары құм табиғи әрі жылы реңк береді.

Сұр құм – құрамында әртүрлі минералдар мен тастардың қоспасы бар құм. Түсі сұрғылт болып келеді. Ол көбінесе өзен, теңіз жағалауларында кездеседі және құрылысқа да пайдаланылады.

Балалар 3 топқа бөлінеді.

1 –топ: «**ШЕБЕРЛЕР**»(қышшы дөңгелегі)

бұл топтағы балалар «Сикырлы ыдыс» жасайды.

Жұмыс барысы: -Балшықты дөңгелекке қою

- Қолды сулау
- Жайлап айналдырып пішін жасау
- Кесе немесе құмыра жасау.

Қосымша: Ыдысқа ат қою.

2 топ «**ЗЕРТТЕУШІЛЕР**»(Гидрофобты құм) бұл топтағы балалар «Су астындағы құпияны бақылайды»

Жұмыс барысы: - Су құю

- Құмды суға салу
- Қолмен ұстап қору
- Судан шығарын бақылау

Бақылау: Құм суланбайды

Қосымша:Құмнан су ішінде пішін жасау.

Сұрақтар:Құм қандай болады?

-Неге суланбайды?

- ойткені оның әрбір түйіршігі арнайы су тебетін гидрофобты кабатпен қапталған.

3 топ «ІЗДЕУШІЛЕР» бұл топтағы балалар «Сикырлы тасты» табады

Балалар, балшықтың ішінде сикырлы тас жасырылған. Сендер нағыз іздеушілер сияқты оны тауып алуларың керек.

Жұмыс барысы: -Балалар балшықты алақандарымен укалайды

-Саусақтарымен акырындап ашады

- Ішінен сикырлы тасты тауып алады.

Қосымша -Тастың түсі қандай

-Қатты ма әлде жұмсақ па?

Құмның пайдасы: - Құм адам өміріне өте пайдалы

- Құрылыста үй,жол салуда қолданылады

- Әйнек (шыны) жасауға пайдаланылады

- Балалар ойын алаңдарында қауіпсіздік үшін төселеді

Қорытынды: Құм-табиғаттың маңызды бөлігі. Ол тек ойын үшін ғана емес, адамдардың тұрмысында да үлкен рөл атқарады. Сондықтан құмды қадірлеп,таза ұстауымыз керек.

Балалардың жұмыстарын қарау,мадақтау

Қорытынды:

Құммен жұмыс жасау барысында балалардың шығармашылық қабілеті, қиялы және танымдық белсенділігі дамыды. Құмға сурет салу арқылы балалар өз ойларын еркін жеткізіп, ұсақ қол моторикасын жетілдірді. Жұмыс кезінде балалар ұқыптылыққа, шыдамдылыққа және тазалық сақтауға дағдыланды. Құммен жүргізілген әрекеттер балаларға жағымды көңіл күй сыйлап, қызығушылықтарын арттырды.

ТАБИҒАТТЫ АЯЛАП - ҚАЛДЫҚҚА ЕКІНШІ ӨМІР СЫЙЛА

Мұхит Назерке Мұхитқызы,
Ойыл ауданы Жаксыбайкол негізгі мектебі жанындағы
шағын орталық тәрбиешісі

Мақсаты:

Балаларды қалдық материалдарды тиімді пайдаланып, ескі заттарға жаңа өмір сыйлау жолдарымен таныстыру. Шығармашылық қабілеттерін, қиялын және ұсақ қол моторикасын дамыту. Табиғатты қорғауға, үнемшілдікке және еңбекке құрметпен қарауға тәрбиелеу.

Міндеттері:

- Қалдық материалдардың түрлерімен таныстыру;
 - Ескі заттарды қайта өңдеп, пайдалы бұйым жасауға үйрету;
 - Балалардың шығармашылық және эстетикалық талғамын дамыту;
 - Ұсақ қол моторикасын және құрастыру дағдыларын жетілдіру;
 - Табиғатты аялауға, қоршаған ортаны таза ұстауға тәрбиелеу;
 - Ұқыптылыққа, шыдамдылыққа және бірлесіп жұмыс жасауға баулу.
- Балаларға қалдықтарды сұрыптаудың маңызын түсіндіру.
 - Табиғатты ластамауға, қоршаған ортаға қамқорлықпен қарауға тәрбиелеу.
 - Қалдық материалдардан (пластик, қағаз) пайдалы заттар жасау арқылы шығармашылығын дамыту.

Іс-әрекет барысының жоспары:

1. ойын барысы : «Қоқысты сұрыптау»

Мақсаты: Балалардың қоршаған орта туралы түсінігін қалыптастыру, қоқысты дұрыс сұрыптауға үйрету арқылы экологиялық мәдениетін дамыту. Қалдықтарды ажырата білу дағдыларын жетілдіру, қағаз, шыны, пластик материалдарын ажырата білуге үйрету, жауапкершілікке, ұқыптылыққа және табиғатты қорғауға деген сүйіспеншілігін арттыру. Ойын барысында ойлау қабілетін, зейінін және топпен жұмыс жасау дағдыларын дамыту.

Шарты: Еденге шашылған қоқыстарды (қағаз қиындылары, пластик ботелкелер, темір құтылар) үш түрлі түсті жәшікке бөліп салу.

Көк жәшік - Қағаз.

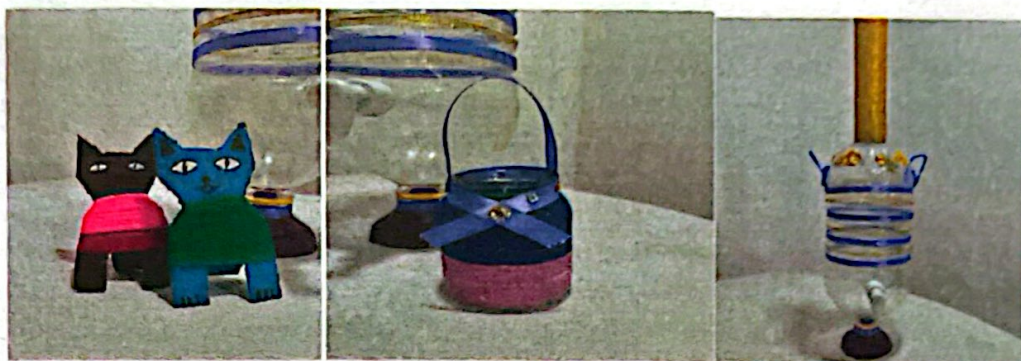
Сары жәшік - Пластик.

Жасыл жәшік- Шыны/Металл.

3. Танымдық ақпарат (Бейнеролик немесе суреттер)

«Қоқыс зауытқа барғанда не болады?» - Қалдықтардың қалай өңделіп, жаңа затқа айналатынын көрсету (мысалы: пластиктен - киім, қажетті бұйымдар қағаздан - жаңа дәптер жасалады).

4. Қорытынды Қалдық материалдардан бұйымдар жасау барысында балалардың шығармашылық қабілеті мен қиялы дамыды. Әртүрлі материалдарды пайдалану арқылы балалар ұсақ қол моторикасын жетілдіріп, өз ойларын шығармашылықпен жеткізуге үйренді. Жұмыс барысында балалар ұқыптылыққа, үнемшілдікке және табиғатты қорғауға тәрбиеленді. Қалдық материалдарды қайта пайдалану балалардың қызығушылығын арттырып, еңбекке деген сүйіспеншілігін қалыптастырды.

ҚОРЫТЫНДЫ

«Балалардың қабілеттерін дамытуда дәстүрден тыс жаңа технологияларды тиімді пайдалану» тақырыбындағы оқу-әдістемелік құрал қазіргі мектепке дейінгі білім беру талаптарына сай әзірленген және бөбекжай-балабақша тәрбиешілерінің тәжірибесінде қолдануға арналған маңызды әдістемелік еңбектердің бірі болып табылады. Құралда балалардың танымдық, шығармашылық, тілдік және коммуникативтік қабілеттерін дамытуда қолданылатын заманауи педагогикалық технологиялардың мазмұны ғылыми-тәжірибелік тұрғыда қарастырылып, оларды оқу-тәрбие үдерісінде тиімді пайдалану жолдары нақты көрсетілді. Сонымен қатар баланың жеке қабілетін ашу, қызығушылығын арттыру, қоршаған ортаны тануға бағыттау және еркін ойлауын дамыту мәселелері жан-жақты қамтылды.

Құралдың практикалық маңызы – ұсынылған әдіс-тәсілдердің күнделікті ұйымдастырылған оқу қызметінде қолдануға қолайлы әрі тиімді болуымен ерекшеленеді. Дидактикалық ойындар, шығармашылық тапсырмалар, зерттеу элементтері, ролдік ойындар, арт-терапия, ертегі терапиясы, құм терапиясы, мнемотехника және интерактивті технологиялар балалардың белсенділігін арттырып, олардың ойлау, есте сақтау, қиялдау және қарым-қатынас жасау қабілеттерін дамытуға ықпал етеді. Сонымен қатар дәстүрден тыс сурет салу, құрастыру, тәжірибелік жұмыстар мен қимылды ойындар арқылы балалардың ұсақ моторикасы, эстетикалық талғамы және шығармашылық әрекеті жетілдіріледі.

Әдістемелік құралда тәрбиешілердің тәжірибесінде қолданылатын іс-шаралар, дамытушы ойындар мен практикалық жұмыстардың үлгілері ұсынылып, балалардың жас ерекшеліктеріне сәйкес оқу-тәрбие үдерісін ұйымдастырудың тиімді жолдары көрсетілді. Балалардың жетістіктерін бақылау, мадақтау, рефлексия жүргізу, бақылау карталары мен мониторинг жұмыстарын қолдану арқылы әр баланың даму деңгейін анықтау және қолдау көрсету мүмкіндіктері қарастырылды. Мұндай жұмыстар балалардың өзіне деген сенімділігін қалыптастырып, белсенді әрекетке қатысуына жағдай жасайды.

Жалпы алғанда, бұл оқу-әдістемелік құрал бөбекжай-балабақша тәрбиешілеріне балалардың қабілеттерін жан-жақты дамытуға бағытталған оқу-тәрбие жұмыстарын тиімді жоспарлауға, заманауи технологияларды тәжірибеде қолдануға және тәрбиеленушілердің шығармашылық әрі танымдық белсенділігін арттыруға әдістемелік қолдау көрсетеді. Ұсынылған әдістер мен ойын технологиялары балалардың қызығушылығын оятып, олардың еркін ойлауына, қоршаған ортамен қарым-қатынас жасауына және мектепке дейінгі кезеңде қажетті функционалдық дағдыларды меңгеруіне мүмкіндік береді.

ПАЙДАЛАНЫЛҒАН ӘДЕБИЕТТЕР ТІЗІМІ

1. Қазақстан Республикасының «Білім туралы» Заңы. – Астана, 2023.
2. Қазақстан Республикасында мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың мемлекеттік жалпыға міндетті стандарты. – Астана, 2022.
3. Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасы. – Астана: Оқу-ағарту министрлігі, 2022.
4. Выготский Л.С. Баланың психикалық дамуы туралы еңбектер. – Москва: Педагогика, 1991.
5. Монтессори М. Помоги мне сделать это самому. – Москва: Карапуз, 2000.
6. Сухомлинский В.А. Балаға жүрек жылуы. – Алматы: Мектеп, 1981.
7. Жұмабаев М. Педагогика. – Алматы: Ана тілі, 1992.
8. Аймауытов Ж. Тәрбиеге жетекші. – Алматы: Рауан, 1991.
9. ТРИЗ технологиясын мектепке дейінгі ұйымдарда қолдану әдістемесі. – Алматы, 2020.
10. Мектепке дейінгі білім берудегі инновациялық технологиялар: әдістемелік құрал. – Алматы: Бобек, 2021.
11. Арт-терапия және ойын технологиялары. Әдістемелік жинақ. – Астана, 2021.
12. Мектепке дейінгі ұйымдарда дамытушы ойындарды ұйымдастыру жолдары. – Алматы: Орлеу, 2022.

Р.Сенгаліева, Г.Е.Жолбаева

**«БАЛАЛАРДЫҢ ҚАБІЛЕТТЕРІН ДАМУДА ДӘСТҮРДЕН
ТЫС ЖАҢА ТЕХНОЛОГИЯЛАРДЫ ТИІМДІ ПАЙДАЛАҢУ»**

**Әдістемелік құрал автор ұсынған материалдар негізінде
Ақтөбе облыстық әдістемелік орталығының
баспа бөлімінде дайындалып, жүйеге келтірілді.**

**Методическая разработка подготовлена и систематизирована
на основе материалов автора в редакционном отделе
Актюбинского областного методического центра**

**Байланыс телефондары:
8-7132-548624**

e-mail: baspa@aktedu.kz

Ақтөбе облыстық әдістемелік орталығы
Ақтөбе қаласы, Әбілқайыр хан даңғылы, 10 (2 қабат)

e-mail: baspa@aktedu.kz